

Lunds universitet

Institutionen för kommunikation och medier

Journalistik

Handledare: Axel Vikström

2026-01-15

Anton Petersen

Caroline Lindberg

JOUK10

Ur sjuklig synvinkel

Om framträdande narrativ i DN och Di gällande ökande
sjukskrivningstal

Sammanfattning

Uppsatsen undersöker hur två svenska dagstidningar skildrar ökningen av sjukskrivningar i Sverige mellan juli 2021 och december 2024. Det var en period då antalet sjukskrivningar steg med ungefär en fjärdedel. Studien är en narrativ innehållsanalys av 21 nyhetsartiklar från *Dagens Nyheter* och *Dagens industri*.

Analysen baseras på Entmans gestaltningsteori och teorin om medielogik, för att identifiera narrativ i nyhetsrapporteringen. I analysen framträder tre dominerande narrativ. Dessa narrativ är att pandemin ökar sjukskrivningstalen, att sönderstressandet av kvinnor ökar sjukskrivningstalen och att arbetsgivare bekämpar sjukskrivningstalen.

Studiens resultat visar att sjukskrivningstal, förutom under pandemin, nästan alltid beskrivs som ett problem som behöver åtgärdas. Jämfört med tidigare forskning har narrativet om den sjukskrivna individen förändrats från misstänkt "överutnyttjare" till offer för ett hårt arbetsklimat.

Nyhetsrapporteringen förenklar komplexiteten i frågan om sjukskrivningstal genom att fokusera på arbetsgivare och individer, medan ett bredare samhällsperspektiv saknas.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	4
1.1 Syfte och frågeställningar.....	6
2 Tidigare forskning.....	7
3 Teori.....	10
3.1 Gestaltningsteori.....	10
3.2 Teori om medielogik.....	11
4 Metod.....	12
4.1 Narrativ och narrativ analys.....	13
4.2 Studiens genomförande.....	14
4.3 Empiriskt material.....	15
4.4 Urval av nyhetsartiklar.....	16
5 Analys.....	17
5.1 Problemdefinitioner.....	18
5.2 Orsaksdiagnoser.....	21
5.3 Moraliska bedömningar.....	23
5.4 Förslag på lösningar.....	25
5.4.1 Aktörer som föreslår lösningar.....	28
5.4.2 Aktörer som föreslås genomföra lösningar	31
5.5 Övergripande narrativ.....	33
5.6 Slutsatser av analysen.....	35
6 Avslutning.....	39
Käll- och litteraturförteckning.....	41
Appendix A - Kodningsschema över innehåll.....	46

1. Inledning

Statistik från Försäkringskassan visar att antalet sjukskrivna i Sverige ökat stort de senaste åren. I december år 2024 hade 201.460 personer en pågående sjukskrivning med sjukpenning, vilket är en dubbling av hur det såg ut för 15 år sedan. Under denna tidsperiod har sjukskrivningstalen stundtals gått både upp och ner. Den senaste perioden med stadigt ökande sjukskrivningstal var mellan sommaren 2021 och hösten 2024. Då ökade sjukskrivningarna med ungefär 25% eller cirka 40.000 sjukskrivningsfall.¹ Efter detta uttalade sig socialförsäkringsminister Anna Tenje och beskrev det som en bekymmersam situation som behöver följas noga.²

Journalistiskt finns det flera tänkbara perspektiv att bevaka gällande ökande sjukskrivningstal, såsom det individuella, arbetsgivarens och samhällets. För individen kan sjukskrivning i grunden innebära flera saker. Den kan bidra till att individens hälsotillstånd förbättras genom vila och genom möjlighet till deltagande i rehabiliteringsaktiviteter. Något som i förlängningen inte bara kan leda till ökat välbefinnande utan också ökad arbetsförmåga.³ En längre period av sjukskrivning kan också bli ett tillfälle där en individ kommer till rätta med osunda vanor som exempelvis alltför högt alkoholintag.⁴

Å andra sidan kan sjukskrivningen i sig bidra till försämrade karriärmöjligheter och en mer isolerad social situation. Individens självförtroende, självbild och självkänsla kan också påverkas negativt.⁵ Vid längre sjukskrivningar upplever över hälften att situationen som sjukskriven bidrar till ett försämrat psykiskt mående. Sömnen blir sämre för många och lust att ta sig för aktiviteter minskar generellt. Det är även fler som upplever att relationen med vänner och familj blir sämre än bättre under perioden.⁶ Dessutom innebär en sjukskrivning på mer än 90 dagar att arbetstagaren behöver vara beredd att ta andra

¹ Försäkringskassan. *Antalet sjukskrivningar varierar över tid*. (2025).

<https://www.forsakringskassan.se/statistik-och-analys/sjuk/statistik-inom-området-sjuk---sjukpenning-och-rehabiliteringspenning/antalet-sjukskrivna-varierar-over-tid> (hämtad 2025-10-19).

² K. Myrén. *Ministern om varför sjukskrivningarna skenar: "Har inte svaren"*. Svenskt näringsliv. (2025).

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/pension-och-forsakring/ministern-om-varfor-sjukskrivningarna-skenar-har-inte-svaren_1225930.html (hämtad 2025-10-19).

³ SBU. *Sjukskrivning - orsaker, konsekvenser och praxis*. (Stockholm: SBU, 2003), s. 385-386.

<https://www.sbu.se/contentassets/20cf3afd857a4e7797b0ad59971398ff/sjukskrivning.pdf> (hämtad 2025-10-19).

⁴ B. Floderus et al. *Positiv och negativ påverkan på livssituationen vid långtidssjukskrivning* (Stockholm: Arbetslivsinstitutet, 2003), s.6. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/4297> (hämtad 2025-12-04).

⁵ SBU. *Sjukskrivning - orsaker, konsekvenser och praxis*. s. 385-386.

⁶ B. Floderus et al. s.6.

arbetsuppgifter och 180 dagar att arbetstagaren behöver vara beredd att byta arbetsplats för att inte riskera utförsäkring.⁷

Vidare sker en påverkan på privatekonomin. En sjuklön ligger i regel på 80 procent av individens ordinarie lön. Därtill finns ett karensavdrag första dagen av en sjukskrivning som spär på det ekonomiska bortfallet ytterligare.⁸

Det är dock inte bara den enskilda individen som drabbas ekonomiskt vid sjukskrivning. Trots utebliven arbetsinsats behöver arbetsgivare betala sjuklön under de två första veckorna.⁹ För ett par år sedan gjordes beräkningen att denna utgiftspost kostar Sveriges företag tillsammans cirka 35 miljarder kronor årligen.¹⁰

Samhällsekonomiskt finns också stora verkningar. Vid långtidssjukskrivningar, när sjuklön övergår i sjukpenning, betalas det ut av Försäkringskassan. Det en kostnad som år 2022 låg på nästan 40 miljarder kronor.¹¹ Därutöver innebär sjukskrivningar lägre produktion, intäktsbortfall och mindre konsumtion. Ekonomin som helhet blir mindre aktiv. Värdet som förloras beräknas bara för långtidssjukskrivningar uppgå till nästan 100 miljarder kronor årligen, vilket motsvarar ungefär 1,5 procent av Sveriges BNP.^{12 13}

⁷ Försäkringskassan. *Sjuk en längre tid - så funkar det*. (2025)

<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/sjuk-eller-skadad/sjuk-en-langre-tid-sa-funkar-det#h-Hurlangekanmanfasjukpenning> (hämtad 2026-01-09)

⁸ Försäkringskassan. *Sjuklön*. (2025). <https://www.forsakringskassan.se/arbetsgivare/sjukdom-och-skada/sjuklon> (hämtad 2025-10-19).

⁹ Ibid.

¹⁰ K. Myrén. *Nya siffror: Företagens sjuklönekostnader skenar*. Svenskt näringsliv. (2023).

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/pension-och-forsakring/nya-siffror-foretagens-sjuklonekostnader-skenar_1204270.html (hämtad 2025-10-19).

¹¹ Försäkringskassan. *Psykisk ohälsa kostar samhället mest*. (2023).

<https://www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2023-12-13-psykisk-ohalsa-kostar-samhallet-mest#:~:text=F%C3%B6rs%C3%A4kringskassan%20betalade%20under%202022%20ut%2039%2C5%20miljarder,sl%C3%A4pps%20idag%20d%C3%A4r%20kostnaderna%20f%C3%B6r%20olika%20sjukdomar> (hämtad 2025-10-19).

¹² Skandia. *Hur är läget, Sverige? En rapport om hälsa, sjukskrivningar och vikten av förebyggande insatser*. (Stockholm: Skandia, 2025), s. 3.

https://www.skandia.se/48ddb2/globalassets/pdf/press-och-media/rapporter-och-debatt/hur-ar-lagetsverige/skandia_rapport_sjuknotan-2024.pdf (hämtad 2025-10-19).

¹³ SCB. *Sveriges BNP*. (2025).

<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samhallets-ekonomi/bnp-i-sverige/> (hämtad 2025-10-19).

Med flera aktörer som påverkas på olika sätt utgör nyhetsmedierna en viktig plattform där olika intressen kan ges möjlighet att forma den allmänna opinionen. Genom att besluta vad det ska rapporteras om och hur det ska rapporteras om något har medierna ett problemformuleringsprivilegium. Något som anses ha extra betydelse för fenomen inom det socialpolitiska området,¹⁴ däribland sjukskrivningar.

Hur journalistiken sätter dagordningen kan i förlängningen få effekt på det politiska beslutsfattandet där politiker både känner press och ser möjligheter att visa handlingskraft.¹⁵ Historiskt, vad gäller ökande sjukskrivningstal, har intensiv medierapportering med betoning på individens ansvar lett till justeringar av regelverk och ersättningsnivåer.¹⁶ Dessa faktorer har en erkänd påverkan på individens benägenhet att ansöka om sjukskrivning.¹⁷ Således handlar den journalistiska bevakningen om mer än att bara åskådliggöra något. Det är också en möjlig indirekt styrning av samhällsutvecklingen och själva sjukskrivningstalen.

Att studera mediebildens av ökande sjukskrivningstal blir därmed relevant ur såväl journalistisk som samhällsvetenskaplig synvinkel.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att undersöka hur två olika tidningar i sin nyhetsrapportering skildrar en ökning av sjukskrivningar i samhället. Perioden vi har valt är 1 juli 2021 till 31 december 2024, då antalet sjukskrivningar ökade med ungefär en fjärdedel i Sverige. Våra frågeställningar är följande:

- Vilket eller vilka narrativ framträder i nyhetsrapporteringen om att sjukskrivningar ökar i samhället?
- Vilket ansvar tillskrivs olika aktörer genom mediernas sätt att rapportera eller inte rapportera om ökade sjukskrivningar?

¹⁴ H. Blomberg et al. *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. (Lund: Studentlitteratur, 2004), s.13.

¹⁵ T. U. Figenschou et al. "Mounting media pressure: Push and pull forces influencing agendas, resource allocation and decision-making in public bureaucracies". *European journal of communications*: 34:4 (2019): s. 378. <https://doi.org/10.1177/0267323119861513>

¹⁶ B. Johnson. *Kampen om sjukfrånvaron*. (Lund: Arkiv förlag, 2010), s. 74-76.

¹⁷ IFAU. *Vet vi varför sjukskrivningstalen varierar?* (u.å.). <https://www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/Vet-vi-varfor-sjukskrivningstalen-varierar/> (hämtad 2025-10-19).

2 Tidigare forskning

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering sammanställer forskningsresultat gällande hur antalet sjukskrivningar i Sverige kan variera. Bland resultaten kan det bland annat konstateras att antalet sjukskrivningar kan variera beroende på rådande regelverk och ersättningsnivåer, konjunktur samt omgivningens attityder. Gällande det sistnämnda visar forskningsresultat att om många personer i ens närhet sjukskriver sig, så har man själv också en tendens att oftare sjukskriva sig.¹⁸ Vi gör antagandet att om omgivningen påverkar individen i sitt beteende så bör rimligen även mediebilden spela roll, och i synnerhet hur normerande nyhetsmedierna är i sin skildring av ökade sjukskrivningar. Det vill säga om sjukskrivning speglas som något naturligt eller problematiskt.

Genom åren har kritik framkommit mot att reportage om sociala problem generellt är alltför endimensionella i sin utformning och att de drabbade tenderar att skildras som hjälplösa offer utan egna resurser.¹⁹ Fast just när det gäller sjukskrivningar i svenska medier har kritiken varit motsatt. Där bedöms medierna, i varje fall periodvis, istället ha varit omotiverat anklagande mot sjukskrivna sett till fokus på överutnyttjande och fusk.²⁰

Hur sjukskrivningar specifikt skildras i svenska medier beskrivs i skriften *Mediebilden av sjukfrånvaron som samhällsproblem* som gavs ut år 2007. I denna redogör statsvetaren Björn Johnson för en kvantitativ innehållsanalys som han har gjort gällande artiklar om sjukskrivningar i *Dagens Nyheter* mellan 1995 och 2005. Resultaten från studien visade att antalet artiklar om sjukskrivningar per år ökade markant under den här tioårsperioden och var omkring fem gånger så många i slutet av perioden jämfört med i början av perioden. En ökning som inte stod i paritet med ökningen av sjukskrivningstalen i samhället under denna tid.²¹ Vidare visade studien att ett samhällsekonomiskt perspektiv präglade innehållet. Överutnyttjande och fusk dominerade i rapporteringen både som problem och orsaker, justering av sjuklönens utformning diskuterades oftast som åtgärder och allra mest förekommande aktör i artiklarna var Försäkringskassan.²²

Samme Björn Johnson argumenterar i sin bok *Kampen om sjukfrånvaron*, som publicerades år 2010, för att den här inramningen som skapats av journalister påverkade

¹⁸ IFAU. *Vet vi varför sjukskrivningstalen varierar?*

¹⁹ Blomberg et al. *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*, s. 13.

²⁰ Johnson. *Kampen om sjukfrånvaron*. s. 276.

²¹ B. Johnson. *Mediebilden av sjukfrånvaron som samhällsproblem: Dagens Nyheters bevakning av sjukfrånvarofrågan 1995-2004*. (Växjö: Växjö universitet, Institutionen för samhällsvetenskap, 2007), s. 18-19.

²² Ibid. s. 61-63.

makthavarna till en hårdare politik under 00-talet och i vissa fall kan ha bidragit till rent felaktiga politiska beslut såsom ineffektiva kontrollåtgärder.²³

Vid tiden för publiceringen av *Kampen om sjukfrånvaron* så var sjukskrivningstalen på sin lägsta punkt i modern tid. Det som har hänt under de senaste 15 åren är att sjukskrivningstalen har vänt upp igen och till och med dubblats jämfört med 2010.²⁴ Vi finner det därför relevant att å nyo göra ett nedslag i nyhetsrapporteringen för att se vilket eller vilka narrativ som framträder nu på 2020-talet.

Vår forskning kompletterar Björn Johnsons, då vi utöver artiklar i *Dagens Nyheter* också kommer att titta på artiklar från *Dagens industri*, som är en dagstidning med tydligt fokus på näringslivet. Jämfört med Björn Johnsons studie vill vi även ge en fördjupad bild av aktörernas roll. Inte bara deras förekomst. Björn Johnsons studie berör inte aktörernas roll djupare och han uttrycker även svårigheter att dra slutsatser kring frågan utifrån sin metod.²⁵

Vi kommer också att studera hur våra resultat korrelerar med internationell forskning som behandlar mediediskurser kopplade till sjukskrivningstal. Den danska artikeln, "Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer for sygefravær. Resultater fra ASUSI" sammanställer och problematiserar kring hur sjukskrivningar har debatterats i danska medier. Liknande Björn Johnsons forskning, så lyfter artikeln fram att det skett en kraftig ökning av nyhetsartiklar kopplat till sjukskrivningar från 1990-talet fram till 2010-talet. Denna danska studie ifrågasätter om det står i paritet med det ökande antalet sjukskrivningar som skedde under samma period eller om det snarare beror på ökat intresse för problemställningen.²⁶ Brister i arbetsmiljö och individens hållning till när den sjukskriver sig är några faktorer som diskuteras och som enligt artikelförfattarna står i vägen för en bredare debatt om hur sundheten kan öka i stort i samhället.²⁷

I den brittiska studien "Developing a novel, systematic form of Media Framing Analysis to discursively examine the UK's Employment and Support Allowance policy" redogörs för hur nyhetsinnehållet på senare år präglats av liberala strömningar. Hälsa och arbetskapacitet görs synonymt och sjukskrivna utmålas som antingen oförtjänta

²³ Johnson. *Kampen om sjukfrånvaron*, s. 174-181.

²⁴ Försäkringskassan. *Antalet sjukskrivningar varierar över tid*.

²⁵ Johnson. *Mediebilderna av sjukfrånvaron som samhällsproblem*, s. 52.

²⁶ C. D. Hansen, J. H. Andersen & S. Mikkelsen. "Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer for sygefravær. Resultater fra ASUSI". *Tidsskrift for arbejdsliv*. 15:2 (2013): s. 32.

<https://doi.org/10.7146/tfa.v15i2.108934>

²⁷ Ibid, s. 28-29.

överutnyttjare eller olyckliga offer. I båda fallen utgår diskursen från att samhället och dess politiker aktivt ska verka för att få tillbaka de sjukskrivna i sysselsättning.²⁸

Som vi nämnde tidigare har vi i denna studie ett särskilt fokus på att se vilka roller som olika aktörer tilldelas i medierna. Sett till möjlig uppmärksamhet som arbetsgivare kan få i sammanhanget är även tidigare forskning om ekonomijournalistik relevant. År 2015 släppte Stockholms universitet en forskningsrapport som bland annat kritiserar svenska medier för att vara endimensionella i sin skildring av företagsansvar. Bland annat tenderar nyhetsartiklar att ha huvudaktörer med tolkningsföreträde vilket leder till skarpa vinklingar. Rapportens författare råder framtida medieforskare att utforska i detalj vilket sammanhang företagen förekommer och på vilket sätt de får uttala sig.²⁹ Därför blir det extra intressant att i vår studie ringa in i vilken mån arbetsgivare får föreslå lösningar på problem, förväntas genomföra lösningar eller både och.

Avslutningsvis, i ljuset av de stigande kostnader för Sverige som sjukskrivningarna medför, är det också relevant att se hur nyhetsrapporteringen positionerar sig i förhållande till socialförsäkringssystemet som helhet. Det kan ske både med konkreta uttalanden om förändringar, men också mer subtilt i journalisters vinkling. En amerikansk studie visar att nyhetsinnehåll som betonar personliga drag hos bidragstagare, snarare än strukturella orsaker och konsekvenser av deras situation, är en indikator på att allmänhetens stöd för välfärdssystemen kommer att minska.³⁰ Detta forskningsrön har vi i åtanke under vår studie, för att möjligen se i vilken riktning journalistiken påverkar den allmänna opinionen.

Sammantaget ämnar vi fånga in vad som står ut i den samtida svenska nyhetsrapporteringen om ökade sjukskrivningar. Genom att studera intressen som prioriteras och vad som är föremål för klander kan vi se hur nyhetsrapporteringen positionerar sig i både historisk och internationell kontext.

²⁸ W. Day, M. Larkin & R. Shaw. "Developing a novel, systematic form of Media Framing Analysis to discursively examine the UK's Employment and Support Allowance policy". *Qualitative research in psychology*. 23:1 (2026): s. 25-29. <https://doi.org/10.1080/14780887.2024.2415402>

²⁹ M. Grafström, K. Windell & E. Adamsson. *Normerande bilder av ansvar – en studie av hur fem börsföretag framställs i svenska medier, 1995–2012*. (Stockholm: Stockholms centrum för forskning om offentlig sektor, 2015), s.21-23. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:814635/FULLTEXT01.pdf> (hämtad 2025-12-04).

³⁰ D. A. Epp & J. T. Jennings. "Inequality, media frames, and public support for welfare". *Public opinion quarterly*. 84:3 (2020): s. 648. <https://doi.org/10.1093/poq/nfaa043>

3 Teori

För undersökningens analys kommer vi att använda två kompletterande teoretiska perspektiv. Den första är Entmans gestaltningsteori som handlar om hur specifika aspekter kan belysas i en situation för att mottagaren av kommunikationen ska uppfatta frågan på ett visst sätt.³¹ Den andra är teorin om medielogiken som menar att medierna i ett överskott av information väljer ut vilka aspekter som ska belysas anpassat efter format såväl som förhållningssätt.³² Nedan kommer vi gå in lite djupare på var och en av dessa teoribildningar.

3.1 Gestaltningsteori

Entmans gestaltningsteori är ett teoretiskt ramverk utvecklat inom kommunikationsvetenskap, som erbjuder en strukturerad modell för att analysera medieinnehåll. Gestaltning definieras här som att välja vissa aspekter av verkligheten och göra dem mer framträdande. När vissa aspekter görs mer framträdande blir samtidigt andra mindre synliga. Hur en journalist ramar in en nyhet utgör därmed en sorts maktfunktion eftersom mottagaren av kommunikationen vägleds i en viss riktning i hur nyheten ska uppfattas. Specifikt problemdefinition, orsaksförklaring, moralisk värdering och presentation av lösning är funktioner i rapporteringen som formar hur mottagaren uppfattar en nyhet.³³

Gestaltning kan vara både konkreta uttryck i olika former av kommunikation och mer abstrakta tankemönster som människan behöver för att tolka sin omvärld.³⁴ Vid rapportering av förändrade sjukskrivningstal kan gestaltning exempelvis handla om vilket adjektiv som läggs till en viss nyhetshändelse. Är sjukskrivningstalen ”alarmerande” höga eller en naturlig ”följd” av smittspridningen under coronan?

Vår föreställning är att medierna framställer ökningar av sjukskrivningar som ett problem, vilket också överensstämmer med resultaten i Björn Johnsons forskning. Just det problematiska är något som gör att gestaltningsteorin lämpar sig väl för vår studie, då Entman i sitt teoretiska resonemang utgår från att det finns en problemdefinition i rapporteringen.

Som framgår i inledningen, finns det även positiva aspekter av sjukskrivningar.

³¹ R. M. Entman. “Framing: Toward clarification of a fractured paradigm”. *Journal of communication*. 43:4 (1993): s. 51-52. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

³² J. Strömbäck. *Makt, medier och samhälle: En introduktion till politisk kommunikation*. 2. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2014), s. 169.

³³ Ibid s. 52.

³⁴ J. Strömbäck. ”Journalistikens ideal och produktionsvillkor”. I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2024), s. 178.

Beroende på innehållet i vårt empiriska material kommer vi att komplettera Entmans gestaltningsteori med Losekes teori om sociala problem som konstruktion. Enligt Loseke uppstår ett socialt problem när beskrivningen, i det här fallet medierapporteringen, indikerar att något är fel, att det finns en samhällsspridning av företeelsen, att situationen kan ändras samt att situationen bör ändras.³⁵ I de fall vi upptäcker att ökningen av sjukskrivningar faktiskt inte utmålats på detta vis kommer vi att notera det och ta upp i analysen.

3.2 Medielogik

Gestaltningar återfinns i all nyhetsrapportering. De gestaltningar som i slutändan tar plats i rapporteringen kan ses som en följd av journalistiska värderingar, rutiner och praktiker inom en nyhetsorganisation. Teorin om medielogik betonar att det är medierna själva som formar gestaltningen baserat på nämnda aspekter.³⁶

Medielogiken är en teori som tar sin utgångspunkt i ett tänkt överskott av information som medierna har tillgång till. Både sett till den uppmärksamhet som råder och till de format som medierna verkar inom. Med dessa förutsättningar behöver medierna göra urval och välja ut saker, vilket kan leda till att relevanta perspektiv inte tas med.³⁷

När det gäller uppsatsens empiriska material i form av nyhetsartiklar som handlar om ökningen av antalet sjukskrivningar, kan det finnas flera perspektiv att bevaka och många frågor att besvara. Vad har gjort arbetstagarna sjukskrivna? Vilka bakomliggande orsaker finns? Kan sjukskrivningar förebyggas och i så fall hur? Hur hanterar arbetsgivare sjukfrånvaron? Hur påverkas kollegor och konsumenter? Möjligen görs bedömningen på tidningsredaktionen att det inte finns läsare för hur många eller långa artiklar som helst. Det finns dessutom många andra frågor i samhället som pockar på uppmärksamhet. Det slutliga urvalet kan säga något om tidningens prioriteringar och något om de yrkesmässiga normer som råder på redaktionen. Även om urval och därmed bortval är en praktisk nödvändighet kan det bidra till en sorts förvrängning av verkligheten.³⁸

Något som teorin om medielogik lägger särskild vikt vid är mediernas användning av berättartekniker. Berättartekniker är ingredienser i rapporteringen som kan tänkas tilltala

³⁵ D. R. Loseke. *Thinking about social problems: An introduction to constructionist perspectives*. 2. uppl. (London m.fl.: Routledge, 2017), s. 7.

³⁶ A. Shehata. "Journalistikens dagordningar och gestaltningar". I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2024), s. 373.

³⁷ Strömbäck. "Journalistikens ideal och produktionsvillkor", s. 178.

³⁸ Ibid.

mediekonsumenter på olika sätt såsom tillspetsning, förenkling, polarisering, personifiering, intensifiering, konkretisering och stereotypisering. Det är element som i olika former försöker tillgängliggöra nyheter för mediekonsumenter. I nyhetsurvalet, när olika händelser eller olika delar av en händelse värderas mot varandra, kan möjligheterna att applicera berättartekniker avgöra vilken nyhet som prioriteras. Det betyder ofta att komplexiteten i nyheten tonas ned och nyhetens konturer blir skarpare.³⁹ Framställningen av nyheten kan liknas vid ett filmmanus där olika scener sätts för att tydliggöra och ibland överdriva aktiviteter, som tillsammans blir nyhetsinnehållet.⁴⁰ Just betoningen på berättartekniker i teorin om medielogik gör att vi finner den lämplig för narrativ analys som utgår från att se skeenden som en heltäckande berättelse. Teorin om medielogik är också ett bra komplement till gestaltningsteorin, då den inte bara visar hur innehållet framställs, utan också varför vissa val görs i samband med nyhetsurvalet.

4 Metod

För att undersöka hur svenska dagstidningar skildrar ökningen av sjukskrivningar använder vi oss av en metod lämpligen beskriven som narrativ innehållsanalys. Detta eftersom vi utifrån textinnehåll i nyhetsartiklar studerar vilka narrativ som dominerar i rapporteringen.

Narrativ analys är en kvalitativ metod som utgår från antagandet att människor förstår och kommunicerar verkligheten genom berättelser.⁴¹ Dessa berättelser är inte neutrala, utan organiserar händelser i en meningsfull ordning och tillskriver aktörer roller, intentioner och ansvar.⁴² Den narrativa analysmetoden kan betraktas som överlappande med innehållsanalys när narrativ studeras på ett kategoriskt innehållsmässigt vis med fokus på återkommande teman, exemplifierat av textutdrag och med möjlighet till kvantitativa ansatser.⁴³ Just för att klargöra att vi metodmässigt befinner oss i detta gränsland ser vi en poäng i att använda den mer specifika termen narrativ innehållsanalys för att beteckna metoden vi använder.

³⁹ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s. 169.

⁴⁰ A. Sundelin. *Reportage: Att få fakta att dansa*. (Stockholm: Leopard förlag, 2008), s. 95.

⁴¹ A. Robertson. "Narrativanalys". I G. Bergström & K. Boréus (red.). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3. uppl. (Studentlitteratur, 2013), s. 220.

⁴² A. Johansson. *Narrativ teori och metod: Med livsberättelsen i fokus*. (Lund: Studentlitteratur, 2005), s. 57.

⁴³ Robertson. "Narrativanalys", s. 237.

4.1 Narrativ och narrativ analys

Narrativ fungerar som tolkningsramar som ger struktur åt komplexa samhällsfrågor.⁴⁴ I nyhetsartiklar om sjukskrivningar kan narrativ exempelvis framställa vissa aktörer som ansvariga för ökningen av sjukskrivningar och andra aktörer som offer för sjukskrivningar. Därtill kan aktörer agera som problemlösare. Narrativ skapar gemensamma bilder och bidrar till formande av moraliska värden, vilket gör narrativ analys särskilt relevant för att förstå hur sjukskrivningar problematiseras i medier.

Ett narrativ kan delas in i ett vad och ett hur. Narrativets "vad" kan betecknas som historien som består av innehåll eller händelseförlopp samt de karaktärer och företeelser som utgör scenen. Narrativets "hur" handlar om med vilket uttryck historien berättas fram. Genom att detta uttryck påverkas av sociala praktiker görs kopplingen till det som man inom journalistisk forskning brukar beteckna som diskurs.⁴⁵

Narrativ analys bygger på att identiteter kontinuerligt omförhandlas genom narrativa handlingar.⁴⁶ En narrativ handling är all kunskap som inte är helt neutral och opartisk.⁴⁷ Historiskt sett handlar narrativ analys om tolkning av data, snarare än kvantifiering. Nackdelen med metoden är att det läggs stort ansvar på forskaren själv, vilket medför en rädsla för subjektivt utfall.⁴⁸ Risken att bli enkelspårig i vår analys minskar emellertid av att vi är två personer med olika bakgrund och erfarenheter som genomför studien.

Ett narrativt synsätt kan ses som något som adderas i arbetet som ett sorts test av teori.⁴⁹ Vårt analysarbete inleds med att vi utifrån Entmans gestaltningsteori frågar oss vilka olika aspekter som nyhetsrapporteringen belyser. Nästa steg är att utifrån svaren se om ett, eller möjligen flera, narrativ framträder.

Genom tolkning som görs i narrativ analys finns en lyhördhet för nyanser som annars lätt försvinner i mer tekniska tolkningar.⁵⁰ Vikt läggs vid att notera upprepningar i det empiriska materialet. Det kan exempelvis handla om rollfördelning som hjälte och skurk, men också aktörernas funktioner där konsekvenser av deras handlingar ringas in.⁵¹

⁴⁴ Ibid, s. 221.

⁴⁵ Ibid, s. 230.

⁴⁶ Ibid, s. 221.

⁴⁷ Johansson. *Narrativ teori och metod*, s. 41.

⁴⁸ Robertson. "Narrativanalys", s. 223.

⁴⁹ Ibid, s. 224.

⁵⁰ Ibid, s. 226.

⁵¹ Ibid, s. 227.

Narrativ analys kan ske dels på mikronivå där enskilda texter och dess uppbyggnader studeras, dels på makronivå där offentliga narrativ studeras genom att identifiera återkommande teman.⁵² I vårt analysarbete förflyttar vi oss mellan dessa nivåer för att från exempel på artikelnivå kunna ge en bild av rapporteringen i stort.

Avslutningsvis handlar narrativ analys också om att ifrågasätta berättelsen. Ett sätt kan vara att hitta motsägelser eller luckor i innehållet.⁵³ I det hänseendet kan narrativ analysmetod, genom en avgränsning av vad som sägs och vad som inte sägs, leda oss fram till det specifika i mediernas narrativ gällande ökade sjukskrivningar. Detta sätt att identifiera narrativ kan i viss mån liknas vid kritisk diskursanalys.⁵⁴

4.2 Studiens genomförande

Vi har valt nyhetsartiklar från svenska tidningar under en definierad tidsperiod, där det syns en trend med ökande sjukskrivningar i Sverige. Artiklarna studeras i sin helhet. För att hitta narrativ inleder vi analysen med att bryta ned textinnehållet i nyhetsartiklarna enligt de fyra funktioner Entman tar fasta på i sin gestaltningsteori, samt i ytterligare två underfunktioner som vi tagit fram för denna studie. Dessa nedbrytningar finns sammanställda i appendix A. Underfunktionerna som vi har kompletterat med avser att identifiera vem eller vilka som föreslår lösningar och vem eller vilka som ska genomföra lösningarna. Detta för att kunna åskådliggöra huruvida någon part ges ägandeskap i frågan och hur detta i så fall kan gestalta sig i medierna. Följande aspekter blir därför centrala för vår inledande analys:

- Hur sjukskrivningar definieras som ett problem
- Vad, vem eller vilka som anges ha orsakat ökningen av sjukskrivningar
- Värderingar och moraliska bedömningar som lyfts fram i rapporteringen
- Vilka lösningar som föreslås
 - Vem eller vilka som föreslår lösningar
 - Vem eller vilka som föreslås genomföra lösningar

Då vi avser att identifiera övergripande narrativ är Entmans funktioner bra i ett inledande skede eftersom det ger oss en vägledning i vilka väsentliga beståndsdelar som kan urskiljas från materialet samtidigt som nyanserna av dessa också skärps. Det går hand i hand med den

⁵² Ibid, s. 259.

⁵³ Ibid, s. 255.

⁵⁴ Johansson. *Narrativ teori och metod*, s. 32-34.

tolkning som görs i narrativ analys. Adderat med våra egna underfunktioner blir det dessutom ett fördjupat aktörsfokus i denna nedbrytningsprocess.

Med hjälp av teorin om medielogiker försöker vi förklara varför nyhetsrapporteringen ser ut som den gör. Med det sagt kommer vi inte begränsa oss till enbart detta teoretiska ramverk utan analysarbetet fortskrider på ett abduktivt sätt, vilket innebär att vi förflyttar oss mellan vårt empiriska material och olika möjliga teorier.

Under arbetets gång kommer vi även att resonera kring om nyhetsrapporteringen kunde sett annorlunda ut. Vi gör antagandet att mediekonsumenterna är vana vid nyhetsrapportering om sjukskrivningar ser ut på ett visst sätt. Det kan innebära att mediekonsumenterna inte längre noterar hur innehållets vinkling eller på vilka perspektiv som framträder. Något som för oss in på ämnet ideologi.

Tal-, text- och bildsättning fungerar som en ideologi genom att den framträder som ett naturligt tillstånd och ej ifrågasätts. Då vi konsumerar texter i massmedier kan vårt kritiska tänkande missa att uppmärksamma att texterna, medvetet eller omedvetet, är anpassade efter rådande normbildning och attityd. Det är något som både kan främja och motverka attityder och intressen i samhället.⁵⁵ Här tänker vi oss att narrativ innehållsanalys kan vara ett sätt att öppna upp en samhällelig filterbubbla kring hur vi ser på stigande sjukskrivningar.

4.3 Empiriskt material

Vi har valt nyhetsartiklar, som finns i print från *Dagens Nyheter* och *Dagens industri*, för vår undersökning. *Dagens Nyheter* har vi valt, då det är Sveriges största dagstidning.⁵⁶ *Dagens industri* har vi valt, för att det är en näringslivsinriktad dagstidning med en nischad målgrupp och fokus på ekonomi. Dessutom är det Sveriges näst största dagstidning i print.⁵⁷ Båda dessa tidningar kan därmed tänkas ha en dagordningsfunktion genom omfattningen av läsare de når ut till.

⁵⁵ P. Berglez. "Kritisk diskursanalys". I M. Ekström & B. Johansson (red.). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. 3. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2019), s. 229.

⁵⁶ Ocast. *Topplista Sveriges största tidningar*. (2025) <https://ocast.com/se/toplists/orvesto-konsument-api> (hämtad 2025-12-04).

⁵⁷ Ibid.

Både *Dagens Nyheter*⁵⁸ och *Dagens industri*⁵⁹ är liberalt inriktade. En fördel med att parallellt studera två liberala tidningar är att vi troligtvis tydligare kan avgöra vilken eventuell inverkan som *Dagens industris* inriktning mot näringslivet har på nyhetsrapporteringen. En nackdel med urvalet är att vi inte får ett brett politiskt spektrum på tidningar i vår studie.

Vårt urval innebär vidare att vi inte har någon kvällstidning i studien. Det kan inflikas att vi i urvalsprocessen även tittade på artiklar från *Aftonbladet* och *Expressen*, men då antalet *nyhetsartiklar* som berörde ökningen av sjukskrivningar i dessa tidningar var jämförelsevis få valde vi bort dessa för att helt fokusera på *Dagens Nyheter* och *Dagens industri*.

Tidsperioden vi har valt att undersöka är 1 juli 2021 till 31 december 2024 som utgör en period med stadigt ökande sjukskrivningstal. Vår studie är i grunden inte komparativ och vi avser heller inte att undersöka förändringar under tidsperioden, utan behandlar nyhetsrapporteringen i de två tidningarna under tidsperioden som en helhet. Skulle tydliga skillnader mellan tidningarna eller under tidsperioden ändå framträda kommer vi att lyfta fram dessa särskilt. Ett sådant tillfälle kan vara rapporteringen under Covid 19-pandemin som präglade inledningen av perioden. Att sjukskrivningstalen fortsatte att stiga även efter pandemin ser vi som journalistiskt spännande eftersom det torde innebära ett skifte i narrativ.

4.4 Urval av nyhetsartiklar

Vid val av material för kvalitativ analys är rekommendationen att hålla sig till ett begränsat material som är logiskt och konsekvent utvalt.⁶⁰ Våra urvalskriterier var att artiklarna skulle vara nyhetsartiklar vars innehåll kunde kopplas till ökade sjukskrivningstal på samhällelig nivå och att detta framgick i vinjett, rubrik, ingress eller i inledningen av brödtexten.

Dessutom skulle artikeln ha minst ett foto. Vi valde därmed bort exempelvis insändare, ledartexter och debattartiklar till fördel för nyhetsartiklar, då vi ville undersöka underliggande värderingar som tidningarnas artikelförfattare kanske till och med är omedvetna om.

Urvalskriteriet att bara ha med artiklar med foton hjälpte oss att undvika mindre notiser, men kan också tänkas ge oss ytterligare input och nyanser avseende rapporteringen i artiklarna.

Första urvalet i Retriever gjordes med sökorden; "sjukskrivna", "sjukskrivningar",

⁵⁸ Dagens Nyheter. *Om Dagens Nyheter*. Bonnier News (2008) <https://www.dn.se/nyheter/om-dagens-nyheter/> (hämtad 2025-12-04)

⁵⁹ Dagens industri. *Sveriges vassaste ledarsida om ekonomi, politik och samhälle*. Bonnier News (u.å.) <https://www.di.se/ledare/?page=239> (hämtad 2025-12-04)

⁶⁰ P. Dahlgren. "Vad säger medierna och vad betyder de?" I G. Jarlbro. (red.). *Vilken metod är bäst? Ingen eller alla? Metodtillämpning i medie- och kommunikationsvetenskap*. (Lund: Studentlitteratur, 2000), s. 83.

“sjukskrivningstal” eller “sjukskrivningskostnader” i kombination med orden “ökning”, “minskning”, “ökade”, “minskade”, “fler” eller “färre” under tidsperioden juli 2021 till december 2024. Antonymer fanns med i våra sökord, eftersom en del av vår frågeställning handlar om hur lösningar på ökande sjukskrivningstal presenteras.

Vi valde att söka på begreppet sjukskrivning, som är det administrativa och formella begreppet som kan kopplas till korrekt statistik hos myndigheter såsom Försäkringskassan. Sökningen genererade 253 artiklar i *Dagens Nyheter*, *Aftonbladet*, *Expressen* och *Dagens industri*.

Andra urvalet bestod i att förändringar i sjukskrivningstal skulle belysas i artiklarna och att det skulle framgå i vinjett, rubrik, ingress eller i inledningen av brödtexten. Efter denna process kvarstod 13 artiklar från *Dagens Nyheter* och 8 artiklar från *Dagens industri* som vi valde att rikta in oss på. Även ett fåtal artiklar från *Expressen* och *Aftonbladet* fanns fortfarande med i detta skede, men valdes alltså bort i analysarbetet. Det totala materialet för vår undersökning utgör därmed sammantaget 21 nyhetsartiklar från *Dagens Nyheter* och *Dagens industri* som framgent kommer att benämnas DN och Di.

5 Analys

Inledningen av analysen kommer att behandla återkommande teman i nyhetsartiklarna. Temana utgår från Entmans fyra funktioner: problemdefinition, orsaksdiagnos, moralisk bedömning och presenterade lösningar. Utöver det har vi, som nämnts tidigare, kompletterat den fjärde funktionen med två underfunktioner: vem som föreslår lösningar och vem som ska genomföra lösningar. I appendix A finns vårt kodningsschema att tillgå för överblick över vårt material.

Parallellt med den tematiska genomgången vill vi försöka att förklara mediernas nyhetsrapportering i artiklarna utifrån teorin om medielogik och andra teorier. Vi ämnar även identifiera narrativa beståndsdelar såsom historia respektive uttryck, det vill säga artiklarnas “vad” och “hur”. Dessa beståndsdelar tar vi med oss när vi i analysens senare skede förflyttar oss från mikro- till makronivå och redogör för de narrativ som har dominerat i rapporteringen.

I analysen kommer vi även att reflektera kring om innehållet i DN skiljer sig något från Di samt se hur våra resultat ställer sig till tidigare forskning.

5.1 Problemdefinitioner

I Entmans funktion för problemdefinition framkom tre återkommande tema i nyhetsartiklarna. Dessa var:

- Ekonomiska konsekvenser
- Individens hälsa och välbefinnande
- Samhällsviktiga resurser sätts ur spel

Ekonomiska konsekvenser

Ett tema är att sjukskrivningar definieras som ett ekonomiskt problem. Det kan handla om rubriker som "Sjuklönenotan skenar"⁶¹. Det kan också handla om artiklar som förvisso redogör för sjukdomsproblem som orsak, men underordnat den större ekonomiska frågan om samhällsekonomin.⁶² Här konstrueras sjukskrivningar som ett hinder för produktion och lönsamhet. Det är ett perspektiv som exempelvis framträder under pandemin. I en artikel i Di i januari 2022 svarar en företagsrepresentant att "Sjukfrånvaron är högre än tidigare under pandemin. Det har dock kunnat hanteras utan någon större negativ påverkan på verksamheten"⁶³.

Enligt teorin om medielogik bör nyheter vara konkreta, lättbegripliga och helst polariserande, för att få genomslag.⁶⁴ Ekonomiska konsekvenser presenterade med siffror, grafer och statistik ger läsaren en bild av storheter och hur dessa förhåller sig till varandra. Exempelvis användandet av miljarder är ett begrepp som är så stort att det lämnar individens egen ekonomi och hamnar på en samhällsnivå. Då skapas ett nyhetsvärde som blir legitimt att skriva om. Det innebär också en efterfrågan på lösningar. Narrativt befästs den kollektivt ekonomiska konsekvensen som en företeelse runt vilken historien kretsar. Samtidigt tillåts ett dehumaniserande uttryck i form av grafer med fokus på kronor och inte människor ackompanjerat med direkta formuleringar som "så mycket kostar sjukskrivningarna"⁶⁵.

Individens hälsa och välbefinnande

Stressrelaterad psykisk ohälsa, såsom utmattningssyndrom, beskrivs i artiklarna som ett växande problem där sjukskrivningarna är uppe i rekordhöjder. Innehållet präglas av

⁶¹ L. Bolter. "Sjuklönenotan skenar". *Dagens industri*. (12/6, 2024), s. 10.

⁶² H. Sjödin Öberg. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

⁶³ M. Nilsson Lysell, "Omikron ger frånvarotopp hos Astra". *Dagens industri*. (15/1 2022), s. 14.

⁶⁴ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

⁶⁵ H. Sjödin Öberg. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

personliga berättelser där intervjupersoner berättar om hur stressymtom har drabbat dem. Allt från att det blir svårt att genomföra arbetsuppgifter, till att det totalt svartnar och att man inte kommer upp ur sängen på grund av utslagenhet.^{66 67 68} Det narrativa uttrycket är dramatiskt. En intervjupersons uttalande om att hela hennes kropp skrek görs exempelvis till rubrik.⁶⁹ Textmässigt använder journalisterna målande formuleringar som “gick in i väggen”⁷⁰ eller “krasch”⁷¹ för att beskriva vad intervjupersonerna har varit med om.

Särskilt i DN:s rapportering framträder en könsdimension i problemdefinitionen. Det pekas på att fler unga kvinnor blir sjuka och att stressrelaterade sjukskrivningar är särskilt vanliga bland kvinnor i åldern 30–39 år.^{72 73} Den unga stressade kvinnan etableras därmed som en karaktär rent narrativt. I de nyhetsartiklar vi studerat som handlar om sjukskrivningar och psykisk ohälsa är det uteslutande yngre kvinnor som case, totalt fem kvinnor fördelat på fyra artiklar.^{74 75 76 77}

Innehåll i nyhetsartiklar som baseras på längre intervjuer med yngre kvinnor i hemmiljö är ett typiskt exempel på hur stereotyper och personifiering kan användas för att väcka uppmärksamhet kring en problematik. Medielogiken visar att det är ett bra sätt som väcker sympati och engagemang hos läsare.⁷⁸

Personifiering är ett frekvent förekommande journalistiskt grepp även inom den medicinska journalistiken. Det fångar och engagerar publiken, påverkar opinionen samt ökar antalet läsare. Studier inom medicinsk journalistik har också visat att särskilt yngre och kvinnliga patienter sätts i fokus. Forskare förklarar det med att yngre och kvinnor framstår

⁶⁶ J. Caesar. “Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen”. *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

⁶⁷ J. Caesar. “Fler har psykiskt ansträngande jobb”. *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

⁶⁸ N. Al-Khameesi. “Emelie lider av utmattning: Hela kroppen skrek”. *Dagens nyheter*. (29/7 2024), s. 10.

⁶⁹ Ibid.

⁷⁰ J. Caesar. “Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen”. *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

⁷¹ J. Caesar. “Fler har psykiskt ansträngande jobb”. *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

⁷² J. Sundbeck. ““Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut””. *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

⁷³ L. Mikko. “Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

⁷⁴ J. Sundbeck. ““Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut””. *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

⁷⁵ N. Al-Khameesi. “Emelie lider av utmattning: Hela kroppen skrek”. *Dagens nyheter*. (29/7 2024), s. 10.

⁷⁶ J. Caesar. “Fler har psykiskt ansträngande jobb”. *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

⁷⁷ J. Caesar. “Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen”. *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

⁷⁸ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

som offer på ett läsarvänligt sätt.⁷⁹ I våra undersökta artiklar som berörde psykisk ohälsa förekom som sagt uteslutande unga kvinnor som case och därmed uppfylldes båda dessa attribut. Casen var både unga och kvinnor. Yngre kvinnor är förvisso överrepresenterade i statistiken om stressrelaterad sjukskrivning, men just att återkommande gruppera och fokusera på denna överrepresentation får här en möjlig förklaring. Det väcker också frågan om artiklarna hade utformats annorlunda ifall den vanligaste gruppen bland stressrelaterade sjukskrivna istället var någon annan, exempelvis medelålders män.

Samhällsviktiga resurser sätts ur spel

En problemdefiniering främst synlig i vårt empiriska material under pandemin är att samhällsviktiga resurser sätts ur spel. Sjukskrivningar kombinerat med vab, vård av sjukt barn och frånvaro för karantän renderar under pandemin i en omfattande frånvaro. Situationen är så pass allvarlig att MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, får uttala sig om möjliga konsekvenser. Det hela rubriceras som en “unik samhällsstörning”⁸⁰. Nyhetsrapporteringen tar bland annat upp hur tågavgångar ställs in och hur det är brist på fängelsepersonal.⁸¹

Även artiklar om enskilda företag under pandemin kan tolkas ha den här problemdefinitionen av sjukskrivningar när det beskrivs hur konsumenten påverkas.⁸²

Under pandemin lämnar nyhetsrapporteringen om sjukskrivningar den sakpolitiska sfären som folkhälsa och arbetsmarknad till att behandla ett övergripande samhällsproblem. Tidningarna rapporterar om problem som direkt drabbar läsarna och vill ge bilden av att systemkollaps hotar.

Användandet av starka begrepp som “unik samhällsstörning” ökar dramaturgin och sätter narrativt en scen av kaos. Medielogiken och basala drivkrafter för krisjournalistik säger att kriser och dramatik ökar nyhetsvärdet.⁸³ Något som kan ha bidragit till det höjda tonläget

⁷⁹ T. U. Figenschou, K. Thorbjörnsrud & D. C. Hallin. “Whose stories are told and who is made responsible? Human-interest framing in health journalism in Norway, Spain, the U.K. and the U.S”. *Journalism*. 24: 1 (2023): s. 18. doi.org/10.1177/14648849211041516

⁸⁰ F. Thambert. “Sjukfrånvaron unik samhällsstörning”. *Dagens nyheter*. (6/2 2022), s. 15.

⁸¹ F. Bergkvist. “Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro”. *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

⁸² J. Forsberg & P. Hörseth. “Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad”. *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

⁸³ M. Ghersetti & T. Odén. “Krisjournalistik”. I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Studentlitteratur, 2024), s. 274

under pandemin mer än blott sjukskrivningarna och dess konsekvenser i sig.

5.2 Orsaksdiagnoser

Vi identifierade tre återkommande teman i Entmans funktion om orsaksdiagnoser. Dessa var:

- Smittspridning av coronaviruset
- Hög arbetsbelastning
- Bristande jämställdhet

Smittspridning av coronaviruset

Nyhetsrapporteringen från det inledande skedet av vår valda tidsperiod innehåller flera artiklar om hur coronan påverkar sjukskrivningstalen. Det främsta fokuset i artiklarna läggs på den stora smittspridningen. “Antal bekräftade fall av covid 19 fortsätter att öka i Sverige. På torsdagen registrerades över 25 000 nya smittade, vilket är rekord”⁸⁴ går det att läsa i Di den 15 januari 2022. “De senaste veckorna har omikronvarianten drivit upp smittspridningen till rekordnivåer i Sverige”⁸⁵, skriver DN några veckor senare. Samma vinter intervjuas en presstalesperson från Volvo i Di angående hög sjukfrånvaro och svarar att: “Smittspridningen i samhället reflekteras hos oss”⁸⁶.

En förklaring till att smittspridningen återfinns som huvudsaklig förklaring till ökande sjukskrivningstal kan relateras till medielogiken om förenkling av nyhetsinnehåll.⁸⁷ Läsaren kan lätt finna en förklaring till höga sjukskrivningstal om skuld läggs på smittspridningen istället för att hitta andra bakomliggande orsaker. Det gör också journalisternas roll enklare och snabbare. I tider av kris, såsom pandemin kan sägas vara, behöver nyhetsrapporteringen ske snabbt och det är inte alltid alla aspekter hinner vägas in.⁸⁸

Även om konsekvenserna av frånvaron på arbetsplatser stundtals beskrivs som dramatiska så går det att skönja i narrativet att orsaken till frånvaro, coronaviruset, i sig inte anses särskilt farlig. Någon empati uttrycks inte gentemot de sjukskrivna i någon artikel, vilket möjligtvis är ett uttryck för den allmänt sedda allvarlighetsgraden av sjukdomen. Ingen arbetstagare med coronavirus skildras heller i någon artikel. I ett intervju svar från en

⁸⁴ M. Nilsson Lysell. “Omikron ger frånvarotopp hos Astra”. *Dagens industri*. (15/1 2022), s. 14.

⁸⁵ F. Thambert. “Sjukfrånvaron unik samhällsstörning”. *Dagens nyheter*. (6/2 2022), s. 15.

⁸⁶ J. Forsberg & P. Hörseth. “Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad”. *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

⁸⁷ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

⁸⁸ M. Ghersetti & T. Odén. “Krisjournalistik”, s. 279.

företagsrepresentant framkommer att det är kortare sjukskrivningar som sjukdomen huvudsakligen innebär.⁸⁹ Därmed understöds bilden av sjukdomen som mindre allvarlig, åtminstone för människor i arbetsför ålder.

Hög arbetsbelastning

I artiklarna efter pandemin skiftar fokus gällande stigande sjukskrivningstal från smittspridning till psykisk ohälsa i allmänhet och stress i synnerhet. Rapportering om hög arbetsbelastning återkommer flera gånger och den stressiga arbetsmiljön görs därmed till scen rent narrativt. Ett fackligt ombud för lärare beskriver i en intervju med DN 2023 en negativ spiral där hög arbetsbelastning leder till att lärare slutar, vilket i sin tur gör belastningen för de kvarvarande ännu högre.⁹⁰ I en av artiklarna om stigande sjukskrivningstal relaterade till stress i DN 2024 berättar en intervjuperson, tidigare anställd av Spotify, hur hon arbetade “dag och natt”⁹¹ med en konferens innan hon gick in i väggen. Ytterligare ett demonstrativt uttalande finns i en artikel i DN samma år som handlar om hur antalet truckolyckor ökar och årligen genererar tusentals sjukskrivningar. “Vi hinner inte med våra mål om vi framför trucken på ett helt korrekt och säkert sätt”⁹², säger ett fackligt ombud.

Noterbart är att alla exempel ovan är hämtade från DN. Även om stress på arbetsplatser tas upp i Di:s artiklar lyser exempelvis personporträtt av vanliga anställda som drabbats med sin frånvaro. Skillnaderna i rapporteringen kan möjligen kopplas till tidningarnas respektive målgrupper där Di med sitt näringslivsfokus i högre grad riktar sig mot företagare. Anpassning av format och innehåll kan enligt medielogiken ses som ett led i en tidnings marknadsorientering.⁹³

Bristande jämställdhet

Bristande jämställdhet är något som tas upp som förklaring till varför många kvinnor sjukskrivs på grund av stress. I DN 2024 förekommer följande intervjusvar:

”Det sägs att vi är så jämställda i Sverige, men många kvinnor upplever det inte så. Man blir behandlad sämre på jobbet, får mer skräppuppgifter, mindre uppskattning för sitt arbete och

⁸⁹ M. Nilsson Lysell. “Omikron ger frånvarotopp hos Astra”. *Dagens industri*. (15/1 2022), s. 14.

⁹⁰ J. Caesar. “Fler har psykiskt ansträngande jobb”. *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

⁹¹ J. Caesar. “Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen”. *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

⁹² C. Cato. “Plågas av smärtan i ryggen ett år efter truckolyckan”. *Dagens nyheter*. (24/5 2024), s. 6-7.

⁹³ Strömbäck. “Journalistikens ideal och produktionsvillkor”, s. 178.

lägre lön. Ingångslöner skiljer sig till och med för kvinnor och män i samma bransch. Det finns så många orsaker till utbrändhet.”⁹⁴

Också i DN samma år berättar en analytiker från Försäkringskassan hur kvinnor tar “ett större ansvar för hem och familj vilket ökar den totala arbetsbelastningen”⁹⁵. Artikelinnehåll i kombination med en rubriksättning av typen “Kvinnor oftare än män sjuka av stress”⁹⁶ bidrar till en konfliktyta mellan könen. Att kvinnor ställs mot män på detta sätt är ett exempel på medielogikens grunder om polarisering för att få genomslag för nyheterna.⁹⁷

En kamp mot orättvisa framträder i det narrativa uttrycket med bild på fackligt ombud som tittar bestämt in i kameran och som redan i ingressen proklamerar: “Det är definitivt en jämställdhetsfråga”⁹⁸.

5.3 Moraliska bedömningar

Vi identifierade två återkommande teman i Entmans funktion om värderingar och moraliska bedömningar. Dessa var:

- Arbetsgivaren som maktfaktor
- Kvinnor som offer

Arbetsgivaren som maktfaktor

I våra undersökta artiklar framstår arbetsgivare som avgörande för utvecklingen på arbetsplatsen både gällande upp- och nedgång av sjukskrivningstal. Arbetsgivarens roll varierar därmed narrativt mellan att vara antingen protagonist eller antagonist i nyhetsrapporteringen.

I nyhetsartiklar som handlar om ökande sjukskrivningar framställs arbetsgivare exempelvis som passiva, som struntar i att anmäla incidenter eller som inte kopplar in företagshälsovården tillräckligt snabbt.^{99 100} Nyhetsartiklar som däremot handlar om att bekämpa sjukskrivningstal, framställer arbetsgivare som initiativrika och godhjärtade.

⁹⁴ L. Mikko. “Kvinnor oftare än män sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

⁹⁵ L. Mikko. “Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

⁹⁶ L. Mikko. “Kvinnor oftare än män sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

⁹⁷ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

⁹⁸ L. Mikko. “Kvinnor oftare än män sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

⁹⁹ J. Sundbeck. “Fler lärare sjukskrivna på grund av hot och våld”. *Dagens nyheter*. (3/7 2021), s. 53.

¹⁰⁰ L. Bolter. “Fler sjuka av stress”. *Dagens industri*. (14/2 2022), s. 16.

Exempel finns att hitta i Di:s rubrik “De införde luftlön för att främja hälsan”¹⁰¹. Ett intervjusvar som ges är betydelsen av att chefen, ibland likställt med arbetsgivaren, själv föregår med gott exempel, som både tar hand om och prioriterar sin hälsa. Chefen lyfts därmed fram som en förebild för anställda på arbetsplatsen.¹⁰²

Tidningarna gör här ett vägval genom att ge arbetsgivaren ett ägandeskap kring förändringen av sjukskrivningstal, vilket enligt samhällsteoretikerna Schneider och Ingram kan ses som en social konstruktion av en grupp som kan kallas “advantages”. Det är en grupp som präglas av hög kontroll och mindre betoning på bördor.¹⁰³ Det illustreras tydligt i en artikel i DN som berättar hur sjukskrivningarna kostar samhället miljardbelopp. En intervjuperson från Skandia belyser arbetsgivarens ekonomiska förlust på sjukskrivningar. Istället för att efterfråga nationella och breda hälsolösningar som kan göra befolkningen och därmed arbetstagarna friskare, så förespråkar intervjupersonen att företag ska arbeta förebyggande med företagshälsovård och företagsförsäkring.¹⁰⁴

Kvinnor som offer

Björn Johnson kritiserar i sin bok *Kampen om sjukfrånvaron* hur kvinnor under 2000-talet utmålas att överutnyttja socialförsäkringssystemet. Föreliggande studie av nyhetsartiklar visar inte att kvinnor misstänkliggörs i någon tydlig utsträckning. Således kan tolkningen göras att vinklingen av kvinnor som utnyttjare av socialförsäkringssystemet har övergått i en vinkling mot kvinnor som offer, ofta för ett hårt arbetsklimat.

I flera artiklar beskrivs att kvinnor har högre sjukskrivningsgrad än män och att detta är bekymmersamt, vilket narrativt placerar kvinnor i en offerroll. “Oavsett yrke löper kvinnor dubbelt så stor risk att bli sjuka av stress”¹⁰⁵ går det att läsa i DN 2024. “Somliga grupper är mer drabbade än andra. Till exempel svarar fler kvinnor än män att de upplever arbetet som psykiskt ansträngande”¹⁰⁶, skrivs det i en artikel som kopplar ihop psykisk ansträngning med sjukskrivningar i DN 2023. “På stressmottagningen i Stockholm ser man allt fler unga

¹⁰¹ C. Hofbauer. “De införde luftlön för att främja hälsan”. *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹⁰² C. Hofbauer. “Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag”. *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.

¹⁰³ A. Schneider & H. Ingram. “Social Construction of Target Populations: Implications for Politics and Policy”. *The American Political Science Review*. 87:2 (1993): s. 337. <https://doi.org/10.2307/2939044>

¹⁰⁴ H. Sjödin Öberg. “Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa”. *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

¹⁰⁵ L. Mikko. “Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

¹⁰⁶ J. Caesar. “Fler har psykiskt ansträngande jobb”. *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

kvinnor som drabbas av utmattning”¹⁰⁷ står det i en artikel i DN från 2021 som handlar om sjukskrivning i ung ålder hos i synnerhet kvinnor. Med ordval som “risk” och “drabbade” förstärks intrycket av utsatthet och reducerar eventuellt eget ansvar på samma gång vilket kan ses som ett narrativt uttryck.

Denna vinkling av utsatthet kan ha sin grund i en socialt konstruerad grupp av kvinnor som hjälplösa, så kallade “dependents” enligt Schneider och Ingrams teoretiska resonemang. Utmärkande för denna grupp är låg kontroll och hög betoning av bördor.¹⁰⁸ Ett intervjuvar i en av artiklarna riktar kritik mot att kvinnor inte får tillräcklig hjälp att lösa problem som påverkar deras psykiska hälsa,¹⁰⁹ vilket kan sägas manifesteras en sådan föreställningsvärld.

5.4 Förslag på lösningar

Entmans fjärde funktion handlar om vilka lösningar som kan identifieras. Vi har ringat in tre kategorier av lösningar som återkommer:

- Rörelseinitiativ
- Mer resurser
- Nyttja befintliga resurser

Rörelseinitiativ

I tre av Di:s artiklar tas det fasta på olika rörelseinitiativ som förslag för att få bukt med stigande sjukskrivningar. “Luftlön, svettlön eller fler semesterdagar för träning på fritiden är några innovativa lösningar som prövats av arbetsgivare”¹¹⁰, går det att läsa i en artikel från 2023 under vinjetten “Morgondagens arbetsplats”. I artikeln uttalar sig en doktor i idrottsvetenskap som nyligen har undersökt hur mer rörelse på jobbet kan stärka anställdas psykiska hälsa. Året efter, i en artikel som går under vinjetten “Friskare arbetsliv 2024”, intervjuas en läkare som förordar träning på arbetstid, där övningarna anpassas efter ens arbetssysslor. “En kontorsarbetare kan exempelvis behöva göra övningar för nacke och rygg”¹¹¹, går det bland annat att läsa här. Under samma vinjett, “Friskare arbetsliv 2024”, görs det några dagar senare en artikel om en reklambyrå som har fått ner sina sjukskrivningssiffror

¹⁰⁷ J. Sundbeck. “Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut”. *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

¹⁰⁸ Schneider & Ingram. “Social Construction of Target Populations”, s. 337.

¹⁰⁹ Ibid.

¹¹⁰ J. Bederoff. “Jobbsvett kan ge belöning”. *Dagens industri*. (31/10 2023), s. 11.

¹¹¹ C. Hofbauer. “Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag”. *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.

efter att ha infört avlönade promenader på arbetstid. VD:n för bolaget berättar att de såg “en vinning ganska snabbt i det procentuella sjukskrivningstalet”¹¹² efter att ha infört initiativet.

Dessa konkreta lösningar är enkla för tidningarna att skriva om och enkla för läsaren att förstå. Konkretion är en metod inom medielogiken som tilltalar läsare.¹¹³ Det narrativa uttrycket präglas här av glädje och positivitet, mest påtaglig i bildspråket där leende människor syns i utomhusmiljö.^{114 115}

Mer resurser

Rörelseinitiativ på arbetstid, av typen som beskrivs ovan, förekommer inte i DN:s artiklar. Istället riktar DN in sig på andra aspekter när det kommer till förebyggande åtgärder i arbetsmiljön mot sjukskrivning. Den mest frekventa är efterfrågan på mer resurser. I en artikel i DN från 2021 som handlar om lärare som sjukskrivit sig på grund av hot och våld i skolan efterfrågas mer personal för att få en lugnare miljö.¹¹⁶ Likaså i en artikel från 2024 som tar upp stressrelaterad ohälsa uttalar sig en analytiker på Försäkringskassan att “grundläggande är att säkerställa en balans mellan krav och resurser i arbetet”¹¹⁷. Ytterligare i en artikel från samma år efterfrågar en fackförbundsordförande långsiktiga satsningar på välfärden, där kvinnors löner pekas ut som en stötesten. Följande uttalande görs i en intervju med en fackförbundsordförande:

“Det är verkligen en jämställdhetsfråga att kvinnors yrken och arbetsuppgifter ska värderas i lön, och att de ska bli lyssnade på i sin profession. Jag ser ett behov av att höja statusen på de här yrkena så att man faktiskt får de resurser och verktyg man behöver för att göra sitt jobb.”

¹¹⁸

¹¹² C. Hofbauer. “De införde luftlön för att främja hälsan”. *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹¹³ Strömbäck. “Journalistikens ideal och produktionsvillkor”, s. 178.

¹¹⁴ C. Hofbauer. “De införde luftlön för att främja hälsan”. *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹¹⁵ J. Bederoff. “Jobbsvett kan ge belöning”. *Dagens industri*. (31/10 2023), s. 11.

¹¹⁶ J. Sundbeck. “Fler lärare sjukskrivna på grund av hot och våld”. *Dagens nyheter*. (3/7 2021), s. 53.

¹¹⁷ L. Mikko. “Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

¹¹⁸ L. Mikko. “Kvinnor oftare än män sjuka av stress”. *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

Forskningsstudier har visat att mediepopulism ökat de senaste åren.¹¹⁹ Med mediepopulism menas att det oskyldiga folket vänds mot den skyldiga eliten i nyhetsrapporteringen.¹²⁰ Med ovanstående exempel på rop efter fler resurser blir frågan i hög grad politisk. Inte minst med tanke på att arbetsgivarna i dessa artiklar verkar inom offentlig sektor.

Det narrativa uttrycket kan i dessa artiklar liknas vid kravställande. Inga konkreta exempel där insatser gett resultat visas upp, utan det är enkom fokus på vilka resurser som efterfrågas. Det ges heller inga direkta motargument om vad ökade resurser skulle innebära i artiklarna. Nyhetsrapporteringen påminner nästan om debattartiklar i det avseendet.

Nyttja befintliga resurser

Nyhetsartiklar från tidsperioden med pandemin innehåller inte förslag på lösningar som får ner sjuktalen, utan snarare om att hantera situationen på bästa möjliga sätt med befintlig arbetskraft. "Vi omfördelar och jobbar i skift för att ha den bemanning som krävs."¹²¹ uttalar sig en pressekreterare för Försvarsmakten i DN i januari 2022. I Di samma vinter intervjuas företrädare från olika företag. Volvo berättar att de har löst frånvaron med "flexibel bemanning"¹²². Ica maxi i Skövde berättar att "alla som är friska får slita extra"¹²³. Axfoods presschef berättar om arbetet med att pussla ihop scheman och att sjukfrånvaron ökar trycket på de egna arbetarna. "Här gör alla en stor insats"¹²⁴ säger presschefen och poängterar att vare sig konsumenter, kunder, logistik eller varuförsörjning hittills har påverkats.

Båda nyhetsartiklarna ovan skrivs under ett intensivt skede av pandemin. Det är tydligt att inga kritiska frågor ställs från journalisterna. Bristen på kritiska frågor kan göra att förslag på mer omfattande och djupgående lösningar inte kommer fram. Nyhetskändelser under en kris mest aktiva fas blir ofta mer beskrivande och inriktade på sakfrågor. Det är först när krisen är mer under kontroll som det kommer ett skede av ansvarsutkrävande och granskning.¹²⁵ Bristen på kritik kan rent narrativt ses som ett enande i att hantera ett yttre hot.

¹¹⁹ M. Hameleers, L. Bos. & C. H. de Vreese. "Shoot the messenger? The media's role in framing populist attributions of blame". *Journalism*. 20:9 (2019); s. 1145-1146. <https://doi.org/10.1177/1464884917698170>

¹²⁰ B. Krämer. "Media populism: A conceptual clarification and some thesis on its effects. *Communication theory*". 24:1 (2004); s. 48. <https://doi.org/10.1111/comt.12029>

¹²¹ F. Bergkvist. "Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro". *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

¹²² J. Forsberg & P. Hörseth. "Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad". *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ Ghersetti & Odén. "Krisjournalistik", s. 279.

Coronaviruset kan i det skenet ses som en monstruös karaktär som med närmast ostoppar kraft har sin påverkan på historien.

5.4.1 Aktörer som föreslår lösningar

Den första av våra två kompletterande underfunktioner till Entmans fjärde funktion avser att identifiera aktörer som får möjlighet att föreslå lösningar i det empiriska materialet. Dessa fyra kategorier identifierade vi som återkommande:

- Experter
- Arbetsgivare
- Individer med egen erfarenhet av att vara sjukskrivna
- Fackliga företrädare

Experter

Lösningar på situationen med ökande sjukskrivningstal föreslås i många fall av allsköns experter som intervjupersoner. Det kan exempelvis röra sig om analytiker på Försäkringskassan¹²⁶ och psykologer med kunskaper inom stressrelaterade sjukdomar.¹²⁷ Narrativt får de således roller som problemlösare.

Det man kan reagera på som läsare är de fall där experten som intervjuperson har ett egenintresse kopplat till den presenterade lösningen. Problemlösandet blir då närmast handgripligt. Det vi åsyftar är när den sakkunniga tillåts komma med implicita förslag på lösningar som ligger i linje med den tjänst eller produkt som de representerar. Exempelvis är så fallet när en hälsoekonom från ett försäkringsbolag intervjuas i DN 2022 angående sjukskrivningar som samhällsproblem. I intervjun anser hälsoekonomen att arbetsgivare bör satsa mer på förebyggande insatser. I stycket efter framkommer att ett förslag till lösning på ökande sjukskrivningstal kan vara en företagsförsäkring, innefattande hälso- och sjukvård, av typen som just hälsoekonomen företräder.¹²⁸ I en artikel i Di 2024 angående skenande sjuklönekostnader för svenska företag uppmanar en intervjuad pensionsexpert småföretag att se över sina försäkringsskydd. Pensionsexperten i fråga är anställd av en bank som säljer

¹²⁶ L. Mikko. "Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

¹²⁷ J. Sundbeck. "Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut". *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

¹²⁸ H. Sjödin Öberg. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

företagsförsäkringar.¹²⁹ Ytterligare ett exempel går att hitta i en annan artikel i Di 2024 med rubriken “Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag”¹³⁰. I artikeln intervjuas en läkare som råder arbetsgivare att satsa på fysisk aktivitet på jobbet. I artikeln framkommer att läkaren i fråga vid tidpunkten också är aktuell med en bok som ger rekommendationer inom ämnet.

Vad gäller att intervjua experter i nyhetsartiklar, så ser vi det som ett uttryck för journalisternas professionalism. Yrkesmässiga normer är någonting som spelar roll enligt medielogiken.¹³¹

Vad gäller det eventuella egenintresse som vi noterat i några av nyhetsartiklarna kan det ses som något som underlättar för journalister. Att färdigställa artiklar när de intervjuade experterna har en egen drivkraft att komma ut med utförlig information bör rimligen vara enklare. Således minskar resurserna journalisten behöver lägga på att färdigställa artikeln. Det är något som enligt medielogiken bidrar till utformningen av mediers innehåll.¹³² Forskning inom ekonomijournalistik har också visat att tidspress och små resurser på redaktioner kan bidra till ett beroende av pr-konsulter. En utveckling som har kritiserats.¹³³ Detta beroende kan i vårt fall möjligen förklara hur en pseudohändelse som ett kommersiellt boksläpp kan rubriceras som ett läkarlarm.¹³⁴

Arbetsgivare

När det är arbetsgivare som föreslår lösningar i nyhetsartiklarna handlar det oftast om insatser som de redan har infört med ett bra utfall. Så är fallet under pandemin där arbetsgivare, från både privat och offentlig sektor, berättar hur scheman har pusslats ihop och resurser omfördelats för att hantera situationen.^{135 136} Så är också fallet när Di under vinjetten “Friskare arbetsliv 2024” intervjuar två företag som sänkt sina sjukskrivningstal. Det ena

¹²⁹ L. Bolter. “Sjuklönenotan skenar”. *Dagens industri*. (12/6, 2024), s. 10.

¹³⁰ C. Hofbauer. “Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag”. *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.

¹³¹ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

¹³² Ibid.

¹³³ M. Grafström. “Ekonomijournalistik”. I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Studentlitteratur, 2024), s. 219.

¹³⁴ C. Hofbauer. “Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag”. *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.

¹³⁵ F. Bergkvist. “Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro”. *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

¹³⁶ J. Forsberg & P. Hörseth. “Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad”. *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

företaget har infört rörelseinitiativ och det andra har mer frekvent följt upp de anställdas mående.^{137 138}

Att arbetsgivare redogör för ett lyckat arbete med att sänka sjukskrivningstal är något som kan tänkas vara önskvärt då det framställer dem i god dager. Även om det bara är spekulationer från vår sida, så är det ändå troligt att arbetsgivare bjuder in journalister för att berätta om sitt hälsofrämjande arbete. Det är en sorts subventionering som gör nyhetsrapporteringen kostnadseffektiv och som även nämns i teorin om medielogik kring varför vissa nyheter väljs ut framför andra.¹³⁹

En arbetsgivare som intervjuas i detta sammanhang får möjligheten att själv forma ett narrativt uttryck, som kan handla både om mod och handlingskraft. Det är attribut väl förenliga med rollen som protagonist i en historia. "Sara Thun Arodén tycker inte att arbetsgivare borde vara rädda för att friskvården blir en kostnad"¹⁴⁰, går det att läsa om en VD som fått förbättrat sina sjukskrivningstal. I en annan artikel beskriver en chef sitt företags lyckade hälsofrämjande arbete som en "stenhård affärsstrategi"¹⁴¹ för att stå sig.

Individer med egen erfarenhet av att vara sjukskrivna

Förslag på lösningar från personer som är eller har varit sjukskrivna kan hittas i vårt empiriska material och utgöra en slags vägledning för hur man på ett personligt plan kan förbättra sin hälsa. I DN 2021 uttalar sig två unga kvinnor. Den ena berättar att hon har slutat med flera sociala medier för att få en lugnare tillvaro. Den andra använder sig av en stressdagbok.¹⁴² I en annan artikel från samma tidning från år 2024 beskriver en intervjuperson hur hennes väg tillbaka till friskhet inleddes med ett KBT-program på Danderyds sjukhus.¹⁴³

Genom en kombination av personifiering och konkreta tips uppfylls flera attribut förenliga med medielogiken. Det kan förklara förekomsten i nyhetsartiklarna.¹⁴⁴

¹³⁷ C. Hofbauer. "De införde luftlön för att främja hälsan". *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹³⁸ J. Saldert. "Vd:n: 'Snällhet är det nya hårda'". *Dagens industri*. (11/1 2024), s. 17.

¹³⁹ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

¹⁴⁰ C. Hofbauer. "De införde luftlön för att främja hälsan". *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹⁴¹ J. Saldert. "Vd:n: 'Snällhet är det nya hårda'". *Dagens industri*. (11/1 2024), s. 17.

¹⁴² J. Sundbeck. "'Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut'". *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

¹⁴³ J. Caesar. "Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen". *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

¹⁴⁴ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

Ett intressant fynd här är att i artiklarna ovan förekommer inget direkt klander av arbetsgivare. Istället är det intervjupersonerna som själva har tagit på sig för mycket arbete. Narrativt tar därmed ett eget ansvar sig uttryck och arbetsgivaren är neutral i sammanhanget.

Fackliga ombud

I stycket ovan beskrev vi hur privatpersoner uttalar sig med tips för en god hälsa på ett personligt plan. Dock gäller det inte större förebyggande insatser, exempelvis förslag som ökade resurser inom välfärden. Då är det inte enskilda arbetstagare som föreslår lösningar i nyhetsartiklarna, utan fackliga representanter, såsom ordförandena för Lärarförbundet och Vision.^{145 146}

Möjligen ser journalisterna att fackliga ombud, i de här fallen till och med ordföranden på riksplan, bidrar med en större legitimitet när de tar upp förslag på lösningar. Det kan indikera att den problematik som behöver lösas finns på nationell nivå. Därmed framstår nyhetsrapporteringen som viktigare, vilket enligt medielogiken är betydande vid nyhetsurval.¹⁴⁷

När fackliga företrädare blir tämligen oemotsagda i sin kritik och sina förslag kan det narrativt tolkas som att journalisten förhöjer dem till auktoritetspersoner på samma sätt som forskare. Exempelvis är fallet så med artikeln där Visions ordförande förekommer.¹⁴⁸ Något man som läsare kan reagera på.

5.4.2 Aktörer som föreslås genomföra lösningar

I denna andra underfunktion till Entmans fjärde funktion avser vi identifiera vilka aktörer som föreslås genomföra de lösningar som presenteras i nyhetsartiklarna. Det framkommer tre återkommande kategorier av aktörer:

- Arbetsgivare
- Samhälle
- Individ

¹⁴⁵ J. Sundbeck. "Fler lärare sjukskrivna på grund av hot och våld". *Dagens nyheter*. (3/7 2021), s. 53.

¹⁴⁶ L. Mikko. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

¹⁴⁷ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

¹⁴⁸ L. Mikko. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

Arbetsgivare

I flera fall är det arbetsgivare som förväntas utföra de lösningar som presenteras i vårt empiriska material. Lösningarna som presenteras är inriktade på att stötta arbetstagare i deras mående genom regelbunden uppföljning, tidig aktivering av företagshälsovården vid behov och även olika sorters fysisk aktivitet i anslutning till arbetet.^{149 150 151} Även i artiklar där arbetsgivare narrativt utmålas som offer för problematiken är det de själva som föreslås hitta och genomföra lösningar, såsom införskaffande av olika företagsförsäkringar.^{152 153}

I den danska studien, "Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer" som finns omnämnd i avsnittet om tidigare forskning, så menar forskare att alltför mycket utpekande av arbetsgivare och arbetstagare som ansvariga för höga sjukskrivningstal kan stå i vägen för en bredare diskussion om samhällseliga hälsosatsningar.¹⁵⁴ Nyhetsrapportering, som är ensidigt inriktad på vad arbetsgivaren gör, kan därmed ses som en förenkling av komplexiteten i frågan om ökande sjukskrivningstal.

Just att förenkla en fråga är något som kan göra den mer tillämpbar som nyhet, enligt teorin om medielogik.¹⁵⁵

Samhälle

I flera nyhetsartiklar efterfrågas mer resurser till välfärden för att sänka sjukskrivningstalen,^{156 157} vilket inbegriper politiska beslut i samhället. Det finns även andra lösningar som kan kopplas till politiskt beslutsfattande, som när det i artiklarna skrivs om experiment med fyra dagars-arbetsvecka eller högre krav på arbetsmiljötillsyn.^{158 159}

Synsättet att något bör ändras på samhällselig nivå indikerar magnituden av frågan. Således blir effekten att nyheten framstår som viktigare, vilket går hand i hand med

¹⁴⁹ J. Saldert. "Vd:n: 'Snällhet är det nya hårda'". *Dagens industri*. (11/1 2024), s. 17.

¹⁵⁰ L. Bolter. "Fler sjuka av stress". *Dagens industri*. (14/2 2022), s. 16.

¹⁵¹ C. Hofbauer. "Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag". *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.

¹⁵² H. Sjödin Öberg. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

¹⁵³ L. Bolter. "Sjuklönenotan skenar". *Dagens industri*. (12/6, 2024), s. 10.

¹⁵⁴ Hansen, Andersen & Mikkelsen. Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer for sygefravær. Resultater fra ASUSI, s. 28-29.

¹⁵⁵ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

¹⁵⁶ J. Sundbeck. "Fler lärare sjukskrivna på grund av hot och våld". *Dagens nyheter*. (3/7 2021), s. 53.

¹⁵⁷ L. Mikko. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

¹⁵⁸ H. Grosshög. "Nytt experiment: Arbetsplatser inför fyradagarsvecka". *Dagens nyheter*. (5/5 2024), s. 26.

¹⁵⁹ C. Cato. "Plågas av smärtan i ryggen ett år efter truckolyckan". *Dagens nyheter*. (24/5 2024), s. 6-7.

medielogiken om nyhetsurval.¹⁶⁰ Narrativt upplever vi dock här ett lite oväntat tomrum eftersom inga politiker intervjuas i artiklarna, något som hade kunnat spetsa till innehållet ytterligare.

Individ

De lösningar som riktar sig till individen handlar främst om att inte pressa sig för hårt och därmed riskera att gå in i väggen. Att ta tid för återhämtning och dra ner på tempot är ett par råd som nämns.^{161 162}

En kontrast till dessa råd avspeglas i nyhetsrapporteringen under pandemin. Då skildras arbetstagarnas hårda ansträngningar vid tider av kollegors sjukfrånvaro som avgörande för att verksamheterna ska kunna fortsätta. Det blir därmed en sorts lösning eller hantering av problemen där och då.^{163 164 165}

Individens egen förmåga till lösning och handlingskraft kan tänkas göra artikelns innehåll mer tilltalande för läsaren, eftersom innehållet omedelbart blir relevant. Relevans för mediekonsumenten är en aspekt som framhålls som betydelsefull i teorin om medielogik.¹⁶⁶ Narrativt lämnar individen en ensidig offerroll och får mer makt att styra sitt öde.

5.5 Övergripande narrativ

I denna del av analysen kommer vi se hur identifierade teman och kategorier från Entmans fyra funktioner tillsammans bildar ett eller flera övergripande narrativ. Det innebär att se mönster där identifierade teman och kategorier från funktionerna hör ihop och återkommer tillsammans i flera artiklar. Vi tar därmed våra iakttagelser från mikronivå och förflyttar oss till makronivå. Reflektion kommer även att ske kring eventuella skillnader mellan DN och Di i narrativ som framträder.

Efter analys av vårt empiriska material identifierar vi tre narrativ som återkommer och därmed dominerar rapporteringen om de ökade sjukskrivningstalen. Dessa är:

¹⁶⁰ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

¹⁶¹ J. Caesar. "Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen". *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

¹⁶² J. Sundbeck. "'Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut'". *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

¹⁶³ J. Forsberg & P. Hörseth. "Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad", *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

¹⁶⁴ F. Bergkvist. "Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro". *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

¹⁶⁵ F. Thambert, "Sjukfrånvaron unik samhällsstörning". *Dagens nyheter*. (6/2 2022), s. 15.

¹⁶⁶ Strömbäck. *Makt, medier och samhälle*, s.169.

- Pandemin ökar sjukskrivningstalen
- Sönderstressandet av kvinnor ökar sjukskrivningstalen
- Arbetsgivare bekämpar de ökande sjukskrivningstalen

Narrativ ett: Pandemin ökar sjukskrivningstalen

Sjukskrivningar under pandemin beskrivs som ett hot mot samhällskritiska funktioner. Coronaviruset med dess muterade varianter framställs som en gemensam fiende för hela samhället, som är nästintill ostopptbar i sin natur. Arbetsgivare och arbetstagare arbetar heroiskt tillsammans för att minska konsekvenserna av sjukfrånvaron i samband med virusets framfart.

Narrativet framkommer både i artiklar från DN¹⁶⁷ och Di¹⁶⁸. Även om situationen beskrivs som bekymmersam, så är inte sjukskrivningstalen det problematiska, utan snarare en logisk konsekvens av pandemin. Enligt Loseke är ett kriterium att det behöver finnas en efterfrågan på förändring av nuvarande situation för att något ska ses som ett socialt problem.¹⁶⁹ Det är inte något som sker i detta narrativa sammanhang. Rapporteringen är okritisk och arbetsgivare berättar öppet om sina pågående problem med sjukskrivningar.^{170 171} Detta är något som bara syns i artiklar i samband med pandemin.

Narrativ två: Sönderstressandet av kvinnor ökar sjukskrivningstalen

Detta könsrelaterade narrativ framkommer specifikt i DN^{172 173 174 175 176} och handlar om att

¹⁶⁷ F. Bergkvist. "Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro". *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

¹⁶⁸ J. Forsberg & P. Hörseth. "Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad", *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

¹⁶⁹ Loseke. *Thinking about social problems*, s.7.

¹⁷⁰ F. Bergkvist. "Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro". *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

¹⁷¹ J. Forsberg & P. Hörseth. "Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad", *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

¹⁷² J. Caesar. "Fler har psykiskt ansträngande jobb". *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

¹⁷³ J. Caesar. "Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen". *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.

¹⁷⁴ L. Mikko. "Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

¹⁷⁵ L. Mikko. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

¹⁷⁶ J. Sundbeck. "Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut". *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

psykisk ohälsa ökar hos särskilt kvinnor, vilket bidrar till ökade sjukskrivningstal. Iögonfallande är att inte någon av Di:s åtta artiklar tar upp denna könsaspekt. Ordet "kvinna" eller "kvinnor" förekommer inte ens i de artiklar vi har undersökt från Di.

Stress på arbetsplatsen beskrivs som den huvudsakliga anledningen till sjukskrivningarna i detta narrativ. Det är enbart en artikel i DN som inte gör en koppling mellan stressig arbetsmiljö och ökande sjukskrivningar bland kvinnor.¹⁷⁷ Det skildras ett jäsande missnöje över dåliga arbetsvillkor inom kvinnligt dominerade branscher.^{178 179} Velfärdsyrken pekas ut specifikt och både experter och fackliga företrädare ställer krav på mer resurser.^{180 181}

Narrativ tre: Arbetsgivare bekämpar de ökande sjukskrivningstalen

Å ena sidan beskrivs ökande sjukskrivningstal som hot mot företagens lönsamhet. Å andra sidan utmålas det hopp eftersom arbetsgivarna bedöms kunna påverka sjukskrivningstal genom olika åtgärder och insatser. Narrativet återfinns i både DN¹⁸² och Di¹⁸³, men det är endast Di som presenterar konkreta exempel där arbetsgivare lyckats minska sjukskrivningstalen med olika åtgärder.^{184 185}

I rapporteringen framstår låga sjukskrivningstal som både ett mått på framgång och en symbol för framåtanda där mjuka värden belyses. "Medarbetarna är verkligen de som skapar värde i vår värld"¹⁸⁶ uttalar sig en VD i en av Di:s artiklar. "De vassa armbågarnas tid är över"¹⁸⁷ hävdar ett företag i en annan.

5.6 Slutsatser av analysen

Narrativen vi har redogjort för är ett resultat av tidningarnas val av perspektiv, aktörer och åtgärdsförslag, men också känslor de vill förmedla i rapporteringen. Skildrandet kan påverka

¹⁷⁷ Ibid.

¹⁷⁸ L. Mikko. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

¹⁷⁹ J. Caesar. "Fler har psykiskt ansträngande jobb". *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.

¹⁸⁰ L. Mikko. "Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.

¹⁸¹ L. Mikko. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.

¹⁸² H. Sjödin Öberg. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

¹⁸³ C. Hofbauer. "Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag". *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.

¹⁸⁴ C. Hofbauer. "De införde luftlön för att främja hälsan". *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹⁸⁵ J. Saldert. "Vd:n: 'Snällhet är det nya hårda'". *Dagens industri*. (11/1 2024), s. 17.

¹⁸⁶ C. Hofbauer. "De införde luftlön för att främja hälsan". *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.

¹⁸⁷ J. Saldert. "Vd:n: 'Snällhet är det nya hårda'". *Dagens industri*. (11/1 2024), s. 17.

hur både allmänheten och makthavare förhåller sig till sjukskrivningar och stigande sjukskrivningstal. Detta är något som i sin tur kan få följdverkningar i både individuella beteenden, såsom benägenhet att själv sjukskriva sig,¹⁸⁸ samt politiska åtgärder, såsom regeländringar.¹⁸⁹

Med det sagt kan vi i vårt empiriska material inte se att sjukskrivningar vare sig ifrågasätts eller uppmuntras nämnvärt. Som exempel vänder vi oss till vårt mest politiska narrativ, det om sönderstressade kvinnor. En möjlig ingång i rapporteringen hade här kunnat vara att kritiskt ifrågasätta varför kvinnor oftare sjukskriver sig. En annan hade kunnat vara att väcka frågan om män borde sjukskriva sig mer. Istället går rapporteringen en mellanväg och redogör för tänkbara förklaringar till befintliga skillnader med betoning på jämställdhetsaspekter. Något som visserligen skulle kunna få ned sjukskrivningstalen på sikt som ett resultat av politiska insatser.

Just att få ned sjuktalen är något som är återkommande i vårt empiriska material. I princip kategoriskt utmålas stigande sjukskrivningstal som problematiska. Det är något som forskare på området historiskt har kritiserat medier för.^{190 191} Även vi saknar en diskussion om vad som är en rimlig sjukskrivningsnivå för en arbetsgivare eller ett land som Sverige. Bortsett från under pandemin där sjukskrivningar skildras som närmast oundvikliga, finns det endast en artikel i DN där resonemang förs kring om sjukskrivningstalen faktiskt ligger på en nivå som är att förvänta sig. Det som intervjupersonen i den artikeln snarare ser som problematiskt, utöver sin sjukdom, är att hon upplever att vården försöker pressa henne ut i arbetslivet igen.¹⁹² Det är ett perspektiv som står ut i det empiriska materialet.

I vårt empiriska material kan vi hitta formuleringar som att “psykiska ohälsan fortsätter att öka och under 2024 har sjukfrånvaron nått en ny topp”¹⁹³. Hur de sjukskrivnas psykiska mående utvecklas under sjukskrivningen förefaller inte vara aktuellt att studera djupare. Här kan vi dra paralleller till den brittiska diskursen om att sjukskrivningstal och ohälsa behandlas synonymt. Day, Larkin och Shaw efterfrågar i sin studie, som gjordes inom forskningsfältet psykologi, att nyhetsmedier ska börja skildra lyckliga sjukskrivna för att

¹⁸⁸ Försäkringskassan. *Antalet sjukskrivningar varierar över tid*.

¹⁸⁹ Johnson. *Kampen om sjukfrånvaron*, s. 174-181.

¹⁹⁰ Ibid. s. 15.

¹⁹¹ Hansen, Andersen & Mikkelsen. “Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer for sygefravær. Resultater fra ASUSI”, s. 27.

¹⁹² N. Al-Khameesi. “Emelie lider av utmattning: Hela kroppen skrek”. *Dagens nyheter*. (29/7 2024), s. 10.

¹⁹³ H. Sjödin Öberg. “Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa”. *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

undvika stigmatisering.¹⁹⁴ Vi hittar inte heller i vårt material exempel på individer som känner sig väl till mods under sin sjukskrivning. Tvärtom så finns det fall där intervjupersoner inte ens vill ställa upp på bild,¹⁹⁵ ¹⁹⁶ vilket kan tyda på den nämnda stigmatiseringen och dessutom medverka till den på samma gång.

Även om stigande sjukskrivningstal idag, liksom på 2000-talet, skildras som något problematiskt, ser vi inte den överutnyttjandediskurs som Björn Johnson redogjorde för i sin forskning. Endast i en artikel, som rör egenföretagare under pandemin, så förekommer misstanke om överutnyttjande av sjukförsäkringssystemet.¹⁹⁷

Istället läggs fokus på arbetsgivarens ansvar att skapa en sund arbetsmiljö, något som är mer likt diskursen i danska medier. En stor skillnad är dock att forskarna i sin danska studie från år 2013 beskrev en situation där arbetsgivare och arbetstagare skuldbelade varandra för ökande sjukskrivningar.¹⁹⁸ I vårt material är ansvaret snarare ensidigt inriktad på arbetsgivarna utan att någon egentlig debatt om ansvarsfördelning förs. När enskilda företag medverkar i artiklarna, så handlar det om hur de själva har lyckats sänka sjukskrivningstalen. Inte för att peka ut någon annan aktör som skyldig till existerande sjukskrivningstal. Den danska forskningsstudien anför kritik mot att en alltför snäv bild av ansvarsfördelning kan hindra en diskussion om bredare hälsofrämjande insatser på samhällsnivå.¹⁹⁹ Vi kan heller inte i vårt material se att någon politiskt förtroendevald ställs till svars kring eventuellt ansvar som samhället, exempelvis vården, har för de stigande sjukskrivningstalen.

Om individen under 2000-talet utmålas som en överutnyttjare av välfärdssystemet, så är bilden i vårt material snarare den av individen som ett offer. Att människor framstår som passiva subjekt snarare än aktiva subjekt i sina liv ligger i linje med kritiken i stort mot journalistik inom sociala frågor.²⁰⁰ Mot denna bakgrund ställer vi oss frågan om rapporteringen möjligen hade kunnat djupdyka ytterligare i det fackliga perspektivet. I vårt empiriska material hittar vi exempel där fackliga representanter framför kritik och förslag,

¹⁹⁴ Day, Larkin & Shaw. "Developing a novel, systematic form of Media Framing Analysis to discursively examine the UK's Employment and Support Allowance policy", s. 22-23.

¹⁹⁵ H. Sjödin Öberg. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.

¹⁹⁶ J. Sundbeck. "'Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut'. *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

¹⁹⁷ H. Sjödin Öberg. "Inkomsterna försvann - då sjukskrev sig företagare". *Dagens nyheter*. (1/4 2022), s. 26.

¹⁹⁸ Hansen, Andersen & Mikkelsen. "Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer for sygefravær. Resultater fra ASUSI", s. 28-29

¹⁹⁹ Ibid. s. 40.

²⁰⁰ Blomberg et al. *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*, s. 13.

ungefär på samma sätt som forskare. Men ingenstans hittar vi att fackliga företrädare tar på sig ansvar eller lyfter fram möjligheter att tillsammans med arbetstagare utöva påtryckningar mot arbetsgivare eller lagstiftare.

I vårt empiriska material finns en stor betoning på att ringa in arbetsgivarens förmåga eller oförmåga att skapa en sund arbetsmiljö. Det kan knytas till tidigare kritik mot att företagsansvar skildras endimensionellt.²⁰¹ Underliggande faktorer, såsom marknadsekonomiska aspekter och individens hälsostatus när de går in i arbetslivet är något som knappt belyses, vare sig av journalisterna eller företagsrepresentanter när de intervjuas. Kring det sistnämnda ser vi ett möjligt stigma, som handlar om att arbetsgivare inte vill bli förknippade med höga sjukskrivningstal och därför undviker att diskutera dessa i medierna. Just därför är det så intressant med det narrativ som uppstår under pandemin. Då vänds diskursen upp och ned. Plötsligt diskuterar journalister och arbetsgivare verksamhetens sjukfrånvaro och eventuella konsekvenser för kunderna. Därtill ligger sympatierna i texten hos kollegorna som behöver täcka upp och inte hos de sjukskrivna, vilket antyder att extraordinära samhällskritiska händelser öppnar ett journalistiskt utrymme för nya röster och infallsvinklar. Det manifesteras mest systematiskt i bildvalet till nyhetsartiklarna. I samband med pandemin finns det bilder i nyhetsartiklarna som kan kopplas till konkret yrkesutövning.^{202 203 204} Något som saknas helt i övriga nyhetsartiklar från tidsperioden som vi har studerat.

Under pandemin bröts stigmat för arbetsgivare att förknippas med sjukskrivningar och sjukskrivningstal. På ett sätt kan det vara naturligt, då sjukskrivningar under pandemin kunde härledas till ett virus och inte till stress på arbetsplatsen. Å andra sidan kan det vara intressant att diskutera vad som krävs för att antalet sjukskrivningar en vanlig dag ska betecknas som en samhällskris och därmed ges motsvarande medieutrymme och tonalitet.

Svaret ligger troligtvis inte i ett exakt antal sjukskrivna, utan i ett skifte i opinionen som Björn Johnsons forskning visade på.²⁰⁵ På 2000-talet var det individen som fick skulden när frågan omdefinierades till kris. I inledningen av 2020-talet var det coronaviruset. Med

²⁰¹ Grafström, Windell & Adamsson. *Normerande bilder av ansvar – en studie av hur fem börsföretag framställs i svenska medier, 1995–2012*, s. 21-23.

²⁰² J. Forsberg & P. Hörseth. "Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad". *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.

²⁰³ M. Nilsson Lysell. "Omikron ger frånvarotopp hos Astra". *Dagens industri*. (15/1 2022), s. 14.

²⁰⁴ F. Bergkvist. "Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro". *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.

²⁰⁵ Johnson. *Kampen om sjukfrånvaron*, s. 148.

tanke på att sjukskrivningstalen har fortsatt stiga efter pandemin är det troligt att det i sinom tid återigen kommer att målas upp en krisstämpel i den offentliga debatten. Frågan är vad det skulle innebära för ansvarsfrågan denna gång.

Synen på socialförsäkringssystemet som helhet berörs inte i vårt empiriska material. Därmed uppstår en lucka rent narrativt. Det skrivs om ökade kostnader för socialförsäkringssystemet i miljardklassen. Ändå finns ingen debatt om själva systemet i sig. Vare sig förtroendevalda eller vanliga medborgare ges medialt utrymme att tycka till. Oavsett om det sker medvetet eller omedvetet i nyhetsrapporteringen kan det ses som ett uttryck för ideologi hos journalisterna, vilket bör uppmärksammas.

I ett par nyhetsartiklar lyfts sjukskrivna individer fram som själva har tagit på sig för mycket arbete vilket bidragit till deras stressjukdom. Betonandet av personliga karaktärsdrag är något som enligt internationella forskningsrön kan ses som en tidig indikation på ifrågasättande av befintliga välfärdssystem.²⁰⁶ Vårt tydligaste exempel är en artikel som tar upp vad som i folkmun kallas för “duktig flicka-syndromet” även om inte just den benämningen finns i artikeln.²⁰⁷ Det gör ändå att vi kan se ett embryo till en förnyad diskussion om individuellt ansvar. Huruvida fokuset på den här sortens individuella ansvar har kapacitet att få politiska följdverkningar likt överutnyttjandediskursen under 2000-talet är dock för tidigt att säga.

6 Avslutning

Vår studie av 21 nyhetsartiklar i DN och Di visar tre övergripande narrativ i nyhetsrapporteringen av ökande sjukskrivningstal mellan sommaren 2021 och december 2024. Narrativen är att pandemin ökar sjukskrivningstalen, att sönderstressandet av kvinnor ökar sjukskrivningstalen samt att arbetsgivare bekämpar de ökande sjukskrivningstalen.

Gemensamt för båda tidningarna är ett tydligt fokus på arbetsgivarnas ansvar. Genom att fokusera på arbetsgivaren, så befästs bilden av arbetsgivarens insatser som avgörande för individens hälsa. Det ställs inga frågor till arbetsgivare kring hur samhället kan bistå i detta arbete. Det leder till att det politiska ansvaret reduceras och enbart framkommer när det efterfrågas fler resurser till välfärden. Inte heller vid dessa tillfällen ställs förtroendevalda till svars.

²⁰⁶ Epp & Jennings. “Inequality, media frames, and public support for welfare”, s. 648.

²⁰⁷ J. Sundbeck. ““Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut””. *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

Förutom under pandemin, så ser vi stora skillnader mellan DN och Di gällande hur det rapporteras om ökande sjukskrivningstal. DN fokuserar på kvinnors överrepresentation i sjukskrivningsstatistiken medan Di fokuserar på hur arbetsgivare kan arbeta med hälsofrämjande åtgärder för att minska sina sjukskrivningstal. Det hade varit intressant med en forskningsstudie om det könsrelaterade angreppssättet i DN:s rapportering kontra den mindre kritiska och mer konstruktiva journalistiken i Di:s fall. Om det är något återkommande för tidningarna generellt och i så fall undersöka företeelser på respektive redaktioner som lett till de olika strategierna.

Vidare saknas vanliga människors röster i rapporteringen om ökade sjukskrivningskostnader för samhället. Avsaknaden av detta perspektiv kombinerat med avsaknad av politisk debatt gör att det befintliga socialförsäkringssystemet blir ett naturtillstånd i rapporteringen.

Vår analys åskådliggör en förändring i övergripande narrativ kopplat till sjukskrivningar. Det ser vi genom att jämföra vår studies resultat med Björn Johnsons i frågan om hur medier skildrar en ökning av sjukskrivningstal. Rapporteringen har bytt fokus från överutnyttjande av välfärdssystemet med samhällsekonomiska konsekvenser till att snarare beskriva hur arbetsmiljön påverkar arbetstagaren. Vi blir därmed nyfikna på när denna förändring i synen på sjukskrivningar ägde rum i nyhetsrapporteringen och varför. Förslag på fortsatt forskning inom journalistik blir därför att analysera vilka mekanismer som åstadkom detta skifte.

På samma sätt som Björn Johnson analyserade hur medierapporteringen på 2000-talet påverkade socialpolitiken hade det, samhällsvetenskapligt, även varit intressant att studera följdverkningar av dagens mediala bild. Om Sveriges arbetsplatser framställs som en grund till ohälsa, vilka konsekvenser kan det få för arbetsgivare, framtida lagstiftning och synen på arbetslivet?

Käll- och litteraturförteckning

Nyhetsartiklar som använts i studien:

- Al-Khameesi. A. "Emelie lider av utmattning: Hela kroppen skrek". *Dagens nyheter*. (29/7 2024), s. 10.
- Bederoff. J. "Jobbsvett kan ge belöning". *Dagens industri*. (31/10 2023), s. 11
- Bergkvist. F. "Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro". *Dagens nyheter*. (21/1 2022), s. 6-7.
- Bolter. L. "Fler sjuka av stress". *Dagens industri*. (14/2 2022), s. 16.
- Bolter. L. "Sjuklönenotan skenar". *Dagens industri*. (12/6, 2024), s. 10.
- Cato. C. "Plågas av smärtan i ryggen ett år efter truckolyckan". *Dagens nyheter*. (24/5 2024), s. 6-7.
- Caesar. J. "Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i väggen". *Dagens nyheter*. (31/3 2024), s. 26-27.
- Caesar. J. "Fler har psykiskt ansträngande jobb". *Dagens nyheter*. (11/12 2023), s. 31.
- Forsberg. J. & Hörseth. P. "Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad". *Dagens industri*. (12/1 2022), s. 14.
- Grosshög. H. "Nytt experiment: Arbetsplatser inför fyradagarsvecka". *Dagens nyheter*. (5/5 2024), s. 26.
- Hofbauer. C. "De införde luftlön för att främja hälsan". *Dagens industri*. (8/1 2024), s. 18-19.
- Hofbauer. C. "Läkarens larm: Det räcker inte med friskvårdsbidrag". *Dagens industri*. (5/1 2024), s. 14.
- Mikko. L. "Kvinnor oftare än män sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (28/11 2024), s. 12.
- Mikko. L. "Ny rapport: Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress". *Dagens nyheter*. (18/11 2024), s. 10.
- Nilsson Lysell. M. "Omikron ger frånvarotopp hos Astra". *Dagens industri*. (15/1 2022), s. 14.
- Saldert. J. "Vd:n: "Snällhet är det nya hårda"". *Dagens industri*. (11/1 2024), s. 17.
- Sjödin Öberg. H. "Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa". *Dagens nyheter*. (20/1, 2022), s. 21.
- Sjödin Öberg. H. "Inkomsterna försvann - då sjukskrev sig företagare". *Dagens nyheter*. (1/4 2022), s. 26.
- Sundbeck. J. "Fler lärare sjukskrivna på grund av hot och våld". *Dagens nyheter*. (3/7 2021),

s. 53.

Sundbeck. J. “Vi hinner inte ens påbörja våra arbetsliv innan vi är slut”. *Dagens nyheter*. (5/10, 2021), s. 32-33.

Thambert. F. “Sjukfrånvaron unik samhällsstörning”, *Dagens nyheter*. (6/2 2022), s. 15.

Övriga referenser:

Berglez. P. “Kritisk diskursanalys”. I M. Ekström & B. Johansson (red.). *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. 3. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2019), s. 225-254.

Blomberg. H et al. *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. (Lund: Studentlitteratur, 2004).

Dagens industri. *Sveriges vassaste ledarsida om ekonomi, politik och samhälle*. Bonnier News (u.å.) <https://www.di.se/ledare/?page=239> (hämtad 2025-12-04)

Dagens Nyheter. *Om Dagens Nyheter*. Bonnier News (2008)
<https://www.dn.se/nyheter/om-dagens-nyheter/> (hämtad 2025-12-04)

Dahlgren. P. “Vad säger medierna och vad betyder de?” I G. Jarlbro. (red.). *Vilken metod är bäst? Ingen eller alla? Metodtillämpning i medie- och kommunikationsvetenskap*. (Lund: Studentlitteratur, 2000), s. 75-100.

Day. W., Larkin. M. & Shaw. R. “Developing a novel, systematic form of Media Framing Analysis to discursively examine the UK’s Employment and Support Allowance policy”. *Qualitative research in psychology*. 23:1 (2026): s. 7-32.
<https://doi.org/10.1080/14780887.2024.2415402>

Entman. R.M. “Framing: Toward clarification of a fractured paradigm”. *Journal of communication*. 43:4 (1993): s. 51-58.
<https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x>

Epp D. A. & Jennings. J. T. “Inequality, media frames, and public support for welfare. *Public opinion quarterly*”. 84:3 (2020): s. 629-653. <https://doi.org/10.1093/poq/nfaa043>

Figenschou. T. U. et al. “Mounting media pressure: Push and pull forces influencing agendas, resource allocation and decision-making in public bureaucracies”. *European journal of communications*: 34:4 (2019): s. 377-394.
<https://doi.org/10.1177/0267323119861513>

Figenschou. T. U, Thorbjörnsrud. K & Hallin. D. C. “Whose stories are told and who is made responsible? Human-interest framing in health journalism in Norway, Spain, the U.K. and the U.S”. *Journalism*. 24: 1 (2023): s.3-21.
<https://doi.org/10.1177/14648849211041516>

- Floderus. B. et al. "Positiv och negativ påverkan på livssituationen vid långtidssjukskrivning" (Stockholm: Arbetslivsinstitutet, 2003), s.6. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/4297> (hämtad 2025-12-04).
- Försäkringskassan. *Antalet sjukskrivningar varierar över tid.* (2025).
<https://www.forsakringskassan.se/statistik-och-analys/sjuk/statistik-inom-omradet-sjukpenning-och-rehabiliteringspenning/antalet-sjukskrivna-varierar-over-tid> (hämtad 2025-10-19).
- Försäkringskassan. *Psykisk ohälsa kostar samhället mest.* (2023).
<https://www.forsakringskassan.se/nyhetsarkiv/nyheter-press/2023-12-13-psykisk-ohalsa-kostar-samhallet-mest#:~:text=F%C3%B6rs%C3%A4kringskassan%20betalade%20under%202022%20ut%2039%2C5%20miljarder,sl%C3%A4pps%20idag%20d%3%A4r%20kostnaderna%20f%C3%B6r%20olika%20sjukdomar> (hämtad 2025-10-19)
- Försäkringskassan. *Sjuk en längre tid - så funkar det.* (2025)
<https://www.forsakringskassan.se/privatperson/sjuk-eller-skadad/sjuk-en-langre-tid-sa-funkar-det#h-Hurlangekanmanfasjukpenning> (hämtad 2026-01-09)
- Försäkringskassan. *Sjuklön.* (2025).
<https://www.forsakringskassan.se/arbetsgivare/sjukdom-och-skada/sjuklon> (hämtad 2025-10-19)
- Ghersetti. M & Odén. T. "Krisjournalistik". I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2024), s. 271-284.
- Grafström. M. "Ekonomijournalistik". I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2024), s. 215-228.
- Grafström. M, Windell. K & Adamsson, E. *Normerande bilder av ansvar – en studie av hur fem börsföretag framställs i svenska medier, 1995–2012.* (Stockholm: Stockholms centrum för forskning om offentlig sektor, 2015)
<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:814635/FULLTEXT01.pdf> (hämtad 2025-12-04).
- Hansen. C.D, Andersen. J.H & Mikkelsen. S. "Sygefravær – mediediskurser, politiske tiltag og risikofaktorer for sygefravær. Resultater fra ASUSI". *Tidsskrift for arbejdsliv*. 15:2 (2013): s. 26-42. <https://doi.org/10.7146/tfa.v15i2.108934>
- Hameleers. M, Bos. L & de Vreese C.H. "Shoot the messenger? The media's role in framing populist attributions of blame". *Journalism*. 20:9 (2019): s. 1145-1164.
<https://doi.org/10.1177/1464884917698170>

- IFAU. *Vet vi varför sjukskrivningstalen varierar?* (u.å.).
<https://www.ifau.se/Press/Forskningssammanfattningar/Vet-vi-varfor-sjukskrivningstalen-varierar/> (hämtad 2025-10-19).
- Johansson. A. *Narrativ teori och metod: Med livsberättelsen i fokus*. (Lund: Studentlitteratur, 2005).
- Johnson. B. *Kampen om sjukfrånvaron*. (Lund: Arkiv förlag, 2010).
- Johnson. B. *Mediebilden av sjukfrånvaron som samhällsproblem: Dagens Nyheters bevakning av sjukfrånvarofrågan 1995-2004*. (Växjö: Växjö universitet, Institutionen för samhällsvetenskap, 2007)
- Krämer. B. "Media populism: A conceptual clarification and some thesis on its effects". *Communication theory*. 24:1 (2004): s. 42-60. <https://doi.org/10.1111/comt.12029>
- Loseke. D.R. *Thinking about social problems: An introduction to constructionist perspectives*. 2. uppl. (London m fl. Routledge, 2017).
- Myrén. K. *Nya siffror: Företagens sjuklönekostnader skenar*. Svenskt näringsliv. (2023).
https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/pension-och-forsakring/nya-siffror-foretagens-sjuklonekostnader-skenar_1204270.html (hämtad 2025-10-19).
- Myrén. K. *Ministern om varför sjukskrivningarna skenar: "Har inte svaren"*. Svenskt näringsliv. (2025).
https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/pension-och-forsakring/ministern-om-arfor-sjukskrivningarna-skenar-har-inte-svaren_1225930.html (hämtad 2025-10-19).
- Ocast. *Topplista Sveriges största tidningar*. (2025)
<https://ocast.com/se/toplists/orvesto-konsument-api> (hämtad 2025-12-04)
- Robertson. A. "Narrativanalys". I G. Bergström & K. Boréus (red.). *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3. uppl. (Studentlitteratur, 2013)
- SBU. *Sjukskrivning - orsaker, konsekvenser och praxis*. (Stockholm: SBU, 2003).
<https://www.sbu.se/contentassets/20cf3afd857a4e7797b0ad59971398ff/sjukskrivning.pdf> (hämtad 2025-10-19).
- SCB. *Sveriges BNP*. (2025).
<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/samhallets-ekonomi/bnp-i-sverige/> (hämtad 2025-10-19).
- Schneider. A. & Ingram, H. "Social Construction of Target Populations: Implications for Politics and Policy". *The American Political Science Review*. 87:2 (1993): s. 334-347.
<https://doi.org/10.2307/2939044>

- Shehata. A. "Journalistikens dagordningar och gestaltningar". I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2024), s. 367-380.
- Skandia. *Hur är läget, Sverige? En rapport om hälsa, sjukskrivningar och vikten av förebyggande insatser*. (Stockholm: Skandia, 2025).
https://www.skandia.se/48ddb2/globalassets/pdf/press-och-media/rapporter-och-debatt/hur-ar-lagetsverige/skandia_rapport_sjuknotan-2024.pdf (hämtad 2025-10-19).
- Strömbäck. J. "Journalistikens ideal och produktionsvillkor". I M. Karlsson. & J. Strömbäck. (red.). *Handbok i journalistikforskning*. 3 uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2024), s. 171-186.
- Strömbäck. J. *Makt, medier och samhälle: En introduktion till politisk kommunikation*. 2. uppl. (Lund: Studentlitteratur, 2014)
- Sundelin. A. *Reportage: Att få fakta att dansa*. (Stockholm: Leopard förlag, 2008)

Appendix A - Kodningsschema över innehåll

Tidning	Rubrik	Datum	Problematik	Orsaksdiagnos	Moraliska bedömningar	Föreslagna lösningar	Vem föreslår lösningen	Vem kan genomföra lösningen
DI	Många sjuka i industrin - men produktionen opåverkad	2022-01-12	Utsatt situation för företag, vilket i förlängningen också kan drabba konsumenter	Ökad smittspridning av Covid-19.	Resriktioner hålls fram som något som får konsekvenser, men ingen aktör klandras.	Pussla ihop scheman, justering i öppettider. Arbetsgivare får "sitta extra".	Företag berättar hur de själva hanterar situationen.	Arbetsgivaren och dess anställda.
	Omikron ger frånvarotopp hos Astra	2022-01-15	Nedsatt produktion på grund av sjukfrånvaro.	Smittspridning av Covid-19 (Omikron).	Astra beskrivs som hårt drabbade och en spegling av läget i Sverige. Därtill nämns att Folkhälsomyndigheten varnar för att läget kan bli ännu värre. Ingen klandras.	Astra "hanterar" problemen med sjukfrånvaro utan att gå in på detaljer. Dessutom framkommer det att Astra själva smittestår de anställda en gång i veckan.	Arbetsgivaren, dvs Astra, berättar vad de själva redan gör	Arbetsgivaren.
	Fler sjuka av stress	2022-02-14	Individen stressad. Arbetsgivaren drabbas ekonomiskt och administrativt av sjukskrivningar.	Delvis minskade möjligheter att jobba hemifrån, dels stressreaktioner som kan ha uppstått av administrativt ansvar av att personal tidigare arbetade sjuka.	Fackförbundet Företagarna framför kritik mot att arbetsgivare har så stort åtagande administrativt ansvar vid sjukskrivningar - något som inte tas upp till vidare diskussion.	Arbetsgivare bör koppla in företagshälsövern tidigare.	Analysföretag inom mätning av sjukfrånvaro.	Arbetsgivaren.
DI	Jobbsvett kan ge belöning	2023-10-31	Anställda mer sjükskrivna de senaste åren.	Stigande psykisk ohälsa	Olika rörelseinitiativ som företag startat med benämns som "innovativa".	Rörelseinitiativ på arbetsplatsen.	Doktor i idrottsvetenskap plus att det tas upp exempel på vad vissa arbetsgivare redan har gjort.	Arbetsgivaren.
DI	Läkarens larm: Det räcker inte med frisvårtsbidrag	2024-01-05	Sjukfrånvaro drabbar arbetsgivare ekonomiskt.	Arbetsgivare hinner inte träna eller vet inte hur de ska träna.	"Det är kränkande om arbetsgivaren inte aktivt bryr sig om hur folk mår" uttalar sig en psykolog.	Anpassad träning på arbetstid.	Läkare.	Arbetsgivaren.
DI	De införde luftflödet för att främja hälsan	2024-01-08	Arbetsgivare drabbas av frånvaro och minskad lönsamhet på grund av sjukskrivning.	Negativ stress nämns som en orsak.	"Negativ stress" nämns som sagt, vilket signalerar att det kan finnas positiv stress. En annan sak är att arbetsgivaren framstår som välviljiga med rubriken "De införde luftflödet för att främja hälsan".	Rörelseinitiativ.	Arbetsgivaren berättar vad de själva har gjort.	Arbetsgivaren.

DI	Vd:n "Snällhet är det nya hårda"	2024-01-11	Sjukskrivningar påverkar företag negativt.	Luddiga individuella mål, utebliven feedback och självcentrerade chefer som sänker känslan av samhörighet.	Intervjuad arbetsgivare skildras i gott ljus eftersom deras sjukskrivningsstal gått ner.	Regelbunden uppföljning av mående, tydliga förväntningar, systematisk feedback varje månad och fria psykologsamtal för att till exempel bli bättre på att hantera stress. Dessutom en snäll arbetskultur.	Intervjuade arbetsgivaren.	Intervjuade arbetsgivaren har redan genomfört detta själv.
DI	Sjuklönenotan skenar	2024-06-12	Arbetsgivares kostnader för sjuklönen har ökat.	-	Regeringen kritiserar i intervjuvar för att de ska genomföra en sjuklönereform som kommer göra företagets kostnader ännu högre i ett redan ansträngt läge.	Företag uppmanas se över försäkringsskydd.	Pensionsexpert på Handelsbanken.	Företag.
DN	Fler lärare sjukskrivna på grund av hot och våld	2021-07-03	Skolpersonal i utsatt situation.	Agerande från elever.	Orolig situation skildras med exempel. Elever får inte komma till tals. Det beskrivs i inledningen att våktare satts in. Sedan skrivs det inte mer om våktarna, men däremot andra lösningar - vilket kan tolkas som att journalisten inte ser våktarna som en rimlig lösning på permanent basis. Kritik tas upp från Lärarförbundet som framsätter arbetsgivare (skolor) som passiva.	Sätta in våktare (ämningsordförande i akut fas). Mer resurser i form av fler vuxna i skolan, lärtare att arbeta med incidenter.	Skola gällande pågående åtgärd som de utför. Lärarförbundets ordförande kring möjliga lösningar framöver.	Arbetsgivaren, kommunen.
DN	Vi hinner inte en påbörja våra arbetsliv innan vi är slut	2021-10-05	Fler unga kvinnor sjuka av stress.	Prestationskultur, jämförande på sociala medier.	Det skildras som bekymmersamt att unga kvinnor går in i vägen. Kritik mot primärvärden framkommer. Även kritik mot skolornas läroplan och sociala mediers påverkan framkommer och får stå oemotsägd.	Dra ner på tempo, sluta med sociala medier, försök inte eftersträva att vara våga någon du inte är, gå till företagshälsovården.	Individen.	Individen.
DN	Hälften sjukskrivs för psykisk ohälsa	2022-01-20	Höga samhällsekonomiska kostnader.	Fler sjukskrivna för psykisk ohälsa, både på grund av arbetsrelaterade och privata problem.	Oemotsägd kritik framkommer där arbetsgivare framsätter som passiva som inte prioriterar förebyggande arbete, samt att de behöver tänka om kring hur de hanterar hälsorådgör.	Försäkringsprodukter som innefattar olika hälsolösningar.	Företrädare för försäkringsbolag.	Arbetsgivaren.
DN	Flera myndigheter drabbade av rekordhög sjukfrånvaro	2022-01-21	Samhället drabbas av persontapp. Det beskrivs hur fängelseverksamheten måste justeras vilket drabbar de inaktiva och kan skapa oro. Polisresurser, försvarsförhållanden och lågavgångar påverkas också.	Coronapandemin	Inget klandrande av någon part sker i artikeln vilket kan tolkas som att samhället står enat och möjligen lite maktöst mot Corona.	Omförflyttning av personal och prioriteringar sker löpande. Lättnader av karantän och undantag från ordinarie regler sägs redan ha skett.	Arbetsgivare berättar om deras pågående hantering av situationen. Gällande karantän och regelundantag är det sådant som redan genomförs, vilket framgår av texten.	Arbetsgivaren. Politiska beslut avseende justering av karantän/regler.

DN	Sjukfrånvaron unik samhällsstörning	2022-02-06	Många sjukskrivna i offentlig sektor ger stor frånvaro i viktiga funktioner. Olika verksamheter behöver dra ner på verksamheten.	Att den nya Omikronvarianten av Coronaviruset sprids.	Karantänregler beskrivs av intervjuerson som att "ställa till det" men utan att klardande av någon part sker.	Personal beskrivs redan anstränga sig hårt för att verksamheter ska fungera. Lättnader av karantän är planlagd. Förtoppningar finns på vaccin.	MSB.	Personalens ansträngingar är det som verkar lösa situationen nu. Politiska beslut gällande lättnader av karantän. Oklart vem som föreslås ta fram vaccinet.
DN	Inkomsterna försvann - då sjukskrev sig företagare	2022-04-01	Överutnyttjande av sjukförsäkringssys temet.	Ekonomisk ansträngd situation under pandemin leder till fusk.	Det framhålls att långtifrån alla fuskat. Regelverk för annat möjligt ekonomiskt stöd (dvs annat än sjukförsäkringssystemet) framhålls som krångligt.	Ändringar i regelverk om karenisdagar framställs som något som kan påverka.	Regeländring beskrivs i artikeln redan som utförd.	Politiskt beslut på regeringsnivå.
DN	Fler har psykiskt ansträngande jobb	2023-11-12	Fler drabbade av psykisk ohälsa som en följd av stressigt arbete. Lärare tas upp som exempel - det nämns att vissa till och med lämnar sina jobb vilket skapar ytterligare problem.	Pressad arbetsituation.	I texten framhålls att en arbetsgivare beordrade övertid i ett läge där intervjuersonen redan var stressad.	-	-	-
DN	Fick drömjobbet - efter två år gick hon in i vägen	2024-03-31	Rekordmånga sjuka av stress.	Obalans i påfrestring och återhämtning. Det berättas om en arbetstagare som tog på sig mycket arbete och sedan blev sjukskriven.	Det nämns att arbetstagaren arbetade 90 timmar på en vecka innan hon blev sjukskriven. Arbetsgivarens ansvar i detta diskuteras inte.	Vila och återhämtning i paritet med påfrestring. Ett behandlingsprogram på Danderyds sjukhus uppges ha hjälpt intervjuersonen.	En doktor i psykologi som är expert inom stress och återhämtning uttalar sig om vikten av återhämtning. Intervjuersonen berättar hur behandlingsprogrammet hjälpte henne.	Individen.
DN	Nytt experiment: Arbetsplatser inför fyradagsvecka	2024-05-05	Personer mår dåligt. Arbetsplatser är drabbade av sjukskrivningstal.	Personer blir sjukskrivna på grund av otillräcklig återhämtning i dagens arbetsliv.	Intervjuersonen säger att "sjuktagen går åt helt fel håll" för att de ökar. Det diskuteras inte i artikeln vad som är ett rimligt sjukskrivningstal.	6 timmars arbetsdag eller 4 dagars arbetsvecka.	Representant för ideella organisationen 4 day week global.	Politiskt beslut, eller möjligen arbetsgivare frivilligt.

DN	Plågas av smärtan i ryggen ett år efter truckolyckan	2024-05-24	Truckförare är i en utsatt arbetssituation och skadas mer än på skadad mer än på länge.	större lager med intensiv trafik, många från bemanningsföretag, stress på jobbet.	Fokus på bonussystem indikerar på att arbetsgivare bidragit till stress. Fokus på att truckutbildningar sker internt på företag och därmed skiljer sig "makant" från andra körkort misskrediterar arbetsgivare också.	Inspektioner utifrån.	Arbetsmiljöverket.	Politiska beslut för att få till inspektionerna. Arbetsmiljöverket vad gäller utförande. Och möjligen även arbetsgivaren som behöver åtgärda arbetsmiljön.
DN	Emelle lider av utmattning: "Hela kroppen skrek"	2024-07-29	Fler med utmattningssyndrom, men sjukskrivningstalen i sig problematiseras inte utan förklaras av faktorer.	Mer generös lagsättning gällande sjukskrivning, fler i arbete	Intervjuperson framför kritik mot vårdens prioritering om snabb återgång i arbete framför hennes hälsa.	-	-	-
DN	Dubbel risk för kvinnor att bli sjuka av stress	2024-11-18	Hög nivå av stressrelaterade sjukskrivningar för kvinnor mellan 30-39 år.	Dålig balans mellan krav och resurser inom kontaktyrken. Dubbelarbete hemma.	"Risken att kvinnor drabbas av stressrelaterad psykisk ohälsa är mer än dubbelt så stor" går det att läsa vilket skapar en offerställning.	Satsningar på personliga och organisatoriska resurser, till exempel egen kompetens, gott ledarskap och bra IT-system.	Analytiker på försäkringskassan	Arbetsgivaren.
DN	Kvinnor oftare än män sjuka av stress	2024-11-28	Hög nivå av stressrelaterade sjukskrivningar hos främst kvinnor. Medför kostnader för kommuner och regioner.	Samvetsstress inom vålfärdsyrken, långvariga brister i arbetsmiljön i kvinnodominerande yrken, dubbelarbete hemma, dålig lön, sämre arbetssituation för kvinnor, sexuella trakasserier och diskriminering.	"Det är inte bara ett problem inom vålfärden. Faktum är att kvinnor löper dubbelt så stor risk att bli sjuk av stress – oavsett yrke. " går det att läsa. Journalisten undersöker därmed vad som kan anses som problemet i sammanhanget.	Bättre finansiering till vålfärden, mer arbete med friskfaktorer, stadgvarande brister i arbetslifo ska få konsekvenser för arbetsgivaren säger fackförbunden.	Fackförbund.	Arbetsgivaren kombinerat med politiska beslut.